

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΚΟΙΝΩΝΙΟΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ
ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΚΙΝΟΥΜΕΝΑ ΣΧΕΔΙΑ.**

ΦΟΙΤΗΤΡΙΑ: ΜΑΥΡΟΜΑΤΗ ΣΑΒΒΟΥΛΑ ΕΙΡΗΝΗ

Α.Ε.Μ: 2562

ΕΠΟΠΤΗΣ: ΣΤΑΜΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ

Β΄ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΤΗΣ: ΝΤΙΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΦΛΩΡΙΝΑ, 2016

Περίληψη

Η εργασία αποτυπώνει την κοινωνική διάσταση της γλώσσας σε σχέση με το φύλο. Συγκεκριμένα σκοπός αυτής της έρευνας είναι να διερευνήσει πώς διαμορφώνεται η ταυτότητα του φύλου του εκάστοτε ήρωα του κινούμενου σχεδίου μέσα από τις κοινωνιογλωσσικές αναπαραστάσεις που χρησιμοποιούνται στα κινούμενα σχέδια.

Η εργασία αποτελείται από δύο μέρη, το θεωρητικό και το ερευνητικό. Το θεωρητικό μέρος εστιάζει και αναλύει τις προτιμήσεις των παιδιών στην τηλεόραση, και ποια είναι η άποψη των παιδιών για τα προγράμματα της ελληνικής τηλεόρασης. Παρουσιάζει τις κεντρικές διαφορές του κοινωνικού φύλου(gender) από το βιολογικό φύλο (sex) και την ανάδειξη του κοινωνικού φύλου μετά την δεκαετία του '60. Επιπλέον παρουσιάζεται αναλυτικά η γλωσσική συμπεριφορά των γυναικών και των ανδρών στις συζητήσεις τους και η αλληλεπίδραση μεταξύ τους σύμφωνα με έρευνες. Ολοκληρώνεται η συνολική παρουσίαση της γλώσσας με παραδείγματα στα οποία διαφαίνεται ο σεξισμός της ελληνικής γλώσσας μέσα από τη σύνταξη, τη γραμματική και τη μορφολογία της. Το δεύτερο μέρος της εργασίας εστιάζει στην έρευνα δηλαδή στην κοινωνιογλωσσολογική ανάλυση σκηνών από τρία δημοφιλή κινούμενα σχέδια. Συμπερασματικά η γλώσσα που χρησιμοποιούν οι ήρωες των κινούμενων σχεδίων αντανακλά την κυρίαρχη ιδεολογία και αναπαράγει την ανισότητα των δύο φύλων.

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	2
1 Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ	7
1.1 ΟΙ ΠΡΟΤΥΜΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ	7
1.2 ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ	9
2 ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ.....	12
2.1 ΤΟ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ	12
2.2 ΤΟ ΦΥΛΟ ΚΑΙ Η ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	14
2.3 Ο ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΣΕΞΙΣΜΟΣ.....	18
3 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ.....	20
3.1 ΥΛΙΚΟ ΜΕΛΕΤΗΣ	21
3.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	24
4 ΑΝΑΛΥΣΗ.....	26
4.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΚΗΝΩΝ DREAMHOUSE.....	26
4.1.1 <i>ΙΔΩΡΑ ΓΕΝΕΘΛΙΩΝ</i>	26
4.1.2 <i>ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΚΙΝΗΤΟΙ</i>	29
4.1.3 <i>ΤΟ ΑΝΔΡΟ ΤΟΥ ΚΕΝ</i>	31
4.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΚΗΝΩΝ ΣΤΡΟΥΜΦΑΚΙΑ	35
4.2.1 <i>Η ΜΟΙΡΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΑΤΑΣ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΣΤΡΟΥΜΦΑΚΙΑ</i>	35
4.2.2 <i>Ο ΡΩΜΑΙΟΣ ΚΑΙ Η ΣΤΡΟΥΜΦΙΤΑ</i>	38
4.2.3 <i>Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΟΥΜΦΙΤΑΣ</i>	41
4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΚΗΝΩΝ ΧΕΛΩΝΟΝΙΤΣΑΚΙΑ.....	45
4.3.1 <i>ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΟΥ ΜΑΙΚΛ</i>	45
4.3.2 <i>ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΟΥ ΜΑΙΚΛ</i>	48
4.3.3 <i>Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΟΥ ΡΑΦΑΕΛ</i>	51
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	53
Βιβλιογραφικές Αναφορές	57

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο σύγχρονο κοινωνικοπολιτικό περιβάλλον προβάλλονται συνεχώς ρόλοι και αντιλήψεις, η προβολή τους γίνεται με κάθε μέσο όπως τηλεόραση , ραδιόφωνο μέσα κοινωνικής δικτύωσης κτλ . Το πρώτο μέσο στο οποίο έχουν άμεση πρόσβαση και τα παιδιά είναι η τηλεόραση. Πολλά από τα προγράμματα της απευθύνονται σε μικρές ηλικίες ή προβάλλονται σε ώρες που τα παιδιά έχουν πρόσβαση στην τηλεόραση. Εστιάζουμε στην παιδική ηλικία γιατί κατά κοινή ομολογία είναι καθοριστικής σημασίας για την διαμόρφωση της ταυτότητας των παιδιών.

Η συγκεκριμένη πτυχιακή εργασία εστίασε στην κοινωνιογλωσσικές αναπαραστάσεις της έμφυλης ταυτότητας σε κινούμενα σχέδια. Στόχος μας είναι να διερευνήσουμε πώς προβάλλεται η ταυτότητα του φύλου σε κινούμενα σχέδια που παρακολουθούν τα παιδιά. Πώς προβάλλεται και υποδεικνύεται η συμπεριφορά του αρσενικού και θηλυκού φύλου, αν υπάρχουν σαφείς διαφορές στην συμπεριφορά των δύο φύλων. Θα εστιάσουμε στις συνομιλίες και στις αλληλεπιδράσεις των ηρώων κάθε κινούμενου σχεδίου και θα αναλύσουμε τα γλωσσικά εκείνα στοιχεία που μας υποδεικνύουν την στάση των ηρώων αλλά και σε εξωγλωσσικά στοιχεία που συμπληρώνουν το νόημα της τηλεοπτικής σκηνής.

Μέσα από τα κινούμενα σχέδια παρουσιάζεται ο ρόλος του κάθε φύλου, ποια συμπεριφορά αρμόζει σε κάθε φύλο σύμφωνα με τα πρότυπα της κοινωνίας, τι σημαίνει να είσαι άνδρας και τι σημαίνει να είσαι γυναίκα. Οι διαφορές δεν γίνονται πλέον αντιληπτές γιατί έχουν ριζώσει μέσα μας από μικρή ηλικία. Αναπαράγουμε κάθε μέρα και χιλιάδες φορές το φύλο μας, παίζουμε και ξανά παίζουμε τον ίδιο ρόλο και αναπαράγουμε την ταυτότητα μας συνέχεια. (Giddens, 2002).

Οι ρόλοι περικλείονται από στερεότυπα και αναπαράγονται από κάθε μέσο όπως η τηλεόραση που έχει αποκτήσει δυναμική παρουσία στην ζωή του ανθρώπου εδώ και αρκετά χρόνια. Το κάθε φύλο ξεχωριστά περικλείεται από στερεότυπα για την συμπεριφορά του, τον τρόπο ομιλίας του, δίνοντας ένα συμβολικό χαρακτηρισμό σε όλα τα μέλη μια ομάδας. Στην συγκεκριμένη περίπτωση η ταυτότητα μιας γυναίκας ή ενός άνδρα αντίστοιχα περικλείεται από στερεότυπα για την συμπεριφορά του που βασίζονται

σε γενικεύσεις. Τα στερεότυπα συνήθως επιβάλλονται από τους μηχανισμούς κοινωνικοποίησης. Ένα μέσο κοινωνικοποίησης είναι και τα προγράμματα της τηλεόρασης, τα τελευταία χρόνια η τηλεόραση καταλαμβάνει αρκετό χρόνο στην ζωή των παιδιών, πολλές φορές η τηλεόραση αναλαμβάνει το ρόλο του εμπυχωτή και της μπέμπι σίτερ.

Τα παιδικά καρτούν λοιπόν είναι ένα από τα αγαπημένα προγράμματα των παιδιών όπως διαπιστώνεται και στην έρευνα της Δουλκέρη (1994) που θα δούμε αναλυτικά στο πρώτο κεφάλαιο. Τα παιδιά απολαμβάνουν την παιδική ζώνη στην τηλεόραση και εκφράζουν την επιθυμία να καταλαμβάνει όλο το πρόγραμμα της. Το αγαπημένο κινούμενο σχέδιο όμως δεν είναι πάντα τόσο αθώο όσο φαίνεται στα μάτια των παιδιών, καθώς έμμεσα ή άμεσα αναπαράγει στερεότυπα φυλετικά (ως προς την φυλή), εθνικά, ταξικά και έμφυλα.

Η εργασία θα εστιάσει στα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις που υπάρχουν για το φύλο στα κινούμενα σχέδια. Πιο συγκεκριμένα η εργασία δομείται ως εξής: Στο πρώτο μέρος της εργασίας αναπτύσσεται το θεωρητικό υπόβαθρο. Εστιάζουμε στις προτιμήσεις των παιδιών στην τηλεόραση αλλά και τις απόψεις των παιδιών για αυτήν. Τα ίδια τα παιδιά μέσα από την έρευνα της Δουλκέρη (2004) εκφράζουν τις ιδέες τους για μια 'ιδανική' τηλεόραση. Πως θα ήθελαν να είναι οι εκπομπές στην τηλεόραση ώστε να είναι πιο προσιτές στα παιδιά. Επιπλέον φανερώνουν στις συνεντεύξεις τους τις αγαπημένες ηρωίδες και ήρωες από τα παιδικά καρτούν και το λόγο που τους αγαπούν. Στην συνέχεια στο δεύτερο κεφάλαιο αναπτύσσεται και διευκρινίζεται το κοινωνικό από το βιολογικό φύλο αφού δεν ταυτίζονται. Στην δεύτερη ενότητα του δεύτερου κεφαλαίου αναλύουμε τα χαρακτηριστικά της 'γυναικείας' γλώσσας και της 'ανδρικής'. Φυσικά δεν είναι απαραίτητο ή αυτονόητο ότι η γυναικεία γλώσσα χρησιμοποιείται αποκλειστικά από γυναίκες και το αντίστροφο. Η ανάλυση των χαρακτηριστικών αυτών θα μας βοηθήσουν αργότερα στην ανάλυση των δεδομένων στο β' μέρος της εργασίας μας.

Αναλυτικότερα το β' μέρος αποτελεί το ερευνητικό μέρος της εργασίας. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μέθοδος ανάλυσης των δεδομένων αλλά και ο τρόπος συλλογής και απομαγνητοφώνησης των σκηνών αυτών. Στην συγκεκριμένη έρευνα αναλύονται τρεις σκηνές από τρία διαφορετικά κινούμενα σχέδια. Στην τέταρτη και τελευταία ενότητα αναλύουμε τις σκηνές από τρία κινούμενα σχέδια που επιλέχθηκαν με

γνώμονα την δημοτικότητα τους. Στο τέλος αφού εξετάστηκαν όλες οι σκηνές βγάλαμε τα συμπεράσματα για κάθε ήρωα ξεχωριστά ανάλογα με το φύλο τους.

1 Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΜΕ ΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

1.1 ΟΙ ΠΡΟΤΥΜΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Μέσα από την εμπειρική έρευνα της Δουλκέρη που άρχισε το 1973 και ολοκληρώθηκε το 2003 με θεματική την ανάλυση των παιδικών προγραμμάτων, τα πρότυπα και τις αξίες που προβάλλονται στα προγράμματα, συλλέξαμε πληροφορίες για την γνώμη των παιδιών για την τηλεόραση. Επιπλέον από τις απόψεις των παιδιών για τα προγράμματα, μας δίνεται η ευκαιρία να γνωρίσουμε ποιες είναι οι προτιμήσεις των παιδιών όταν βλέπουν τηλεόραση (Δουλκέρη, 1994). Τι πραγματικά επιθυμούν να βλέπουν συνήθως στην τηλεόραση όταν το τηλεχειριστήριο της τηλεόρασης είναι στα χέρια τους. Σύμφωνα λοιπόν με ερωτήσεις που τους έγιναν στα πλαίσια της έρευνας διαπιστώθηκε πως αρέσει στα παιδιά να περνούν αρκετές ώρες στην τηλεόραση, και αν δεν υπήρχε η απαγόρευση από τους γονείς θα περνούσαν περισσότερες ώρες βλέποντας τα αγαπημένα τους προγράμματα. Από την ηλικία λοιπόν των δύο ετών τα παιδιά παρακολουθούν τηλεόραση, δεν μπορούν βέβαια σε αυτήν την ηλικία να συγκρατήσουν ιστορίες αλλά η δράση που υπάρχει στην οθόνη του κρατά το ενδιαφέρον. Στην ηλικία των 6 με 9 το ενδιαφέρον μεγαλώνει περισσότερο γιατί μπορούν να διατηρήσουν τις ιστορίες. (Κυρίδης & Κασίδου ο.α στο Μαρία Κεραμύδα, 2010).

Ο κοινός πόλος έλξης και για τα δύο φύλα είναι οι κωμωδίες και γενικότερα οι ηθοποιοί που τους κάνουν να γελάνε και ειδικά οι Ελληνικές ταινίες. Επιπλέον στα παιδιά αρέσουν οι ξένες ταινίες, όχι όμως όσο οι ελληνικές ταινίες που μπορούν να καταλάβουν τη συζήτηση μεταξύ των πρωταγωνιστών καλύτερα. Όμως τα δύο φύλα σε πολλές περιπτώσεις εκφράζουν διαφορετικές προτιμήσεις και προτιμούν να βλέπουν διαφορετικά προγράμματα στην τηλεόραση. Για παράδειγμα τα αγόρια προτιμούν τις εκπομπές που επικρατεί η βία δηλαδή σκηνές που περιέχουν κυνηγητό, ξυλοδαρμό και

μάχες ενώ τα κορίτσια προτιμούν σειρές ή εκπομπές που κυριαρχεί η ηρεμία, τα όμορφα τοπία και ο ρομαντισμός. Τα κορίτσια προτιμούν πρωταγωνίστριες που είναι ρομαντικές ,όμορφες με ωραία ρούχα ,ευγενικές , καλές και προτιμούν γενικότερα σκηνές χωρίς βία που εναλλάσσονται γρήγορα, προτιμούν σειρές όπως τα στρουμφάκια που έχουν απλή πλοκή. Αντίθετα τα αγόρια προτιμούν τους πρωταγωνιστές που χαρακτηρίζονται από θάρρος, αυτοί που νικούν πάντα, που σκοτώνουν αλλά δεν σκοτώνονται ποτέ όπως ο Μπάτμαν, ο Σούπερμαν,ο Ταρζάν και οι Θάντερκανς. (Δουλκέρη,1994). Τα παιδιά βέβαια πολλές φορές επηρεάζονται και από τον κοινωνικό περίγυρο και δείχνουν θαυμασμό για κάποιον γιατρό ή κοντινό άνθρωπο. Όμως κυρίως τους γοητεύει και τους προσελκύει η τηλεόραση και οι πρωταγωνιστές της. Ενδιαφέρον παρουσιάζει πως και τα δύο φύλα προσελκύονται από το χρήμα και την εξουσία, η επιλογή του επαγγέλματος που θα ήθελαν να κάνουν επηρεάζεται αρκετά από τα εισοδήματα αυτού του επαγγέλματος. Και τα δύο φύλα επιζητούν την επιτυχία και την δόξα αλλά εκφράζουν και την αγάπη για την οικογένεια τους και τα ζώα. Έντονο γνώρισμα των αγοριών είναι η δύναμη και η έντονη επιθυμία απόκτησης της κάτι που δεν ισχύει τόσο στα κορίτσια τα οποία εστιάζουν κυρίως στην ομορφιά των ηρώων, της φύσης και του σπιτιού (Δουλκέρη ,1994). Τα παιδιά όπως είδαμε παραπάνω έχουν μια ιδιαίτερη προτίμηση στα παιδικά προγράμματα και τα κινούμενα σχέδια όμως τα παιδικά προγράμματα σε πολλές περιπτώσεις προβάλλουν μέσα από τις παιδικές ιστορίες τα στερεότυπα που επικρατούν στην κοινωνία. Στην έρευνα της η Δουλκέρη που παρουσιάζεται στο βιβλίο παιδικά μέσα μαζικής επικοινωνίας και σεξισμός (1994) παρατηρεί πως στα περισσότερα παιδικά καρτούν η γυναίκα είναι συμπλήρωμα του άντρα, ενώ ο άντρας εμφανίζεται θαρραλέος, μωδής και έτοιμος να αντιμετωπίσει οποιαδήποτε δύσκολη κατάσταση. Η γυναίκα από την άλλη παρουσιάζεται συνήθως αφελής, γκρινιάρικη και γλυκιά. Μην ξεχνάμε πως τα ΜΜΕ αποτελούν ένα μέσο κοινωνικοποίησης που μεταδίδει αξίες. Μετά την οικογένεια και το σχολείο η τηλεόραση είναι αυτή που καταλαμβάνει πολλές ώρες στην καθημερινότητα του παιδιού αφού καλύπτει μεγάλο μέρος του ελεύθερου χρόνου του παιδιού. Τα ΜΜΕ παίζουν σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση της κουλτούρας και των αντιλήψεων, επιπλέον μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αναπαραγωγή των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων εναντίων των μειονοτικών ομάδων (Κεραμύδα, 2010).

1.2 ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΗΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Τα παιδιά μέσα από την έρευνα που έγινε στο πλαίσιο της 3 παγκόσμιας συνδιάσκεψης για τα « ΜΜΕ και παιδί» σε συνεργασία με ομάδες καθηγητών-τριών, από Αργεντινή, Καναδά και Ιταλία έδωσαν απαντήσεις για το πώς προτιμούν την τηλεόραση και πως θα ήθελαν να είναι διαμορφωμένο το πρόγραμμα της τηλεόρασης. Τι ώρες θα ήθελαν να παίζουν τα αγαπημένα τους προγράμματα, επιπλέον μέσα από την έρευνα πολλά παιδιά εκφράζουν την δυσαρέσκεια τους για την στάση των γονιών τους όταν βλέπουν τηλεόραση.

Αρκετά παιδιά θα ήθελαν να υπήρχαν τηλεπαιχνίδια με παιδιά, δηλαδή ο παρουσιαστής του παιχνιδιού και οι παίκτες να είναι αποκλειστικά παιδιά. Επίσης εκφράζουν την επιθυμία να παίζουν περισσότερες κωμικές σειρές που θα τους κάνουν να γελάνε, τα περισσότερα παιδιά δείχνουν ιδιαίτερη αγάπη προς τις κωμωδίες και τις προτιμούν σε σχέση με έργα που δεν υπάρχει κωμικό στοιχείο. Επιπλέον δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις ειδήσεις, επιλέγουν αρκετές φορές να δουν ειδήσεις. Όμως προτιμούν οι ειδήσεις να είναι πολύ διαφορετικές από αυτό που είναι. Επιθυμούν ειδήσεις που δεν θα επικεντρώνονται σε πολιτικά θέματα και σε φόνους ή δυστυχήματα αλλά σε πιο ευχάριστα νέα. Προτιμούν ειδήσεις που θα παρουσιάζουν παιδιά και θα αφορούν όλο τον κόσμο, κάποια από αυτά διαμαρτύρονται πως δεν καταλαβαίνουν όταν οι δημοσιογράφοι μιλάνε. (Δουλκέρη, 2004, σ. 71). Επιπλέον τα παιδιά δηλώνουν μεγάλο ενδιαφέρον για τα ντοκιμαντέρ, τους αρέσει να βλέπουν ντοκιμαντέρ που αφορά την φύση τα ζώα αλλά και την ιστορία, αγαπούν την εκπαιδευτική τηλεόραση που τους μεταδίδει πληροφορίες για τον κόσμο (Δουλκέρη, 2004). Τα αγόρια βέβαια εκφράζουν την επιθυμία για περισσότερα αθλητικά στην τηλεόραση που θα περιλαμβάνουν σκι, τένις και μπάσκετ και όχι μόνο ποδόσφαιρο. Όλα τα παιδιά στην έρευνα της Δουλκέρη το 2004 εκφράζουν την δυσαρέσκεια τους για τις διαφημίσεις, θεωρούν πως διακόπτουν

την ροή των προγραμμάτων και είναι πολύ βαρετές σε αντίθεση με την έρευνα του 1994 που τα παιδιά έδειχναν φανερό ενδιαφέρον για τις διαφημίσεις. Μεγάλο ποσοστό των παιδιών εκφράζουν γνώμη ακόμα και για το σχήμα της συσκευής, πιο συγκεκριμένα κάποια παιδιά την προτιμούν στρόγγυλη κάποια τριγωνική ενώ κάποια κυρίως κορίτσια την φαντάζονται σε σχήμα λουλουδιού.

Όλα τα παιδιά θέλουν περισσότερα παιδικά προγράμματα και παιδικές εκπομπές, δείχνουν άμεσα την αγάπη τους για τα αγαπημένα τους καρτούν. Αρκετά από αυτά μεγαλύτερης ηλικίας ασκούν κριτική στην τηλεόραση για την βία που υπάρχει στα δελτία ειδήσεων ή σε εκπομπές αλλά και για τις ακατάλληλες ώρες που παρουσιάζονται αυτά. Η τηλεόραση πολλές φορές προβάλλει εικόνες που σοκάρουν τα παιδιά γιατί αυτό που βλέπουν στην τηλεόραση είναι πολύ διαφορετικό από αυτό που βιώνουν στην πραγματική ζωή (Κεραμύδα, 2010,σ.192).Κριτικάρουν έντονα τα διάφορα προγράμματα της τηλεόρασης, κανένα όμως παιδί δεν κάνει άμεση αναφορά για την βία μέσα στα καρτούν ή για τα στερεότυπα που περιβάλλουν τους αντρικούς και γυναικείους ρόλους. Τα περισσότερα παιδιά άσκησαν κριτική κυρίως σε προγράμματα που βλέπουν οι ενήλικοι και τα παρακολουθούν και αυτά όταν τα παρακολουθούν οι γονείς τους. Όμως για τα κινούμενα σχέδια δεν άσκησαν καμία κριτική αντίθετα εξέφρασαν την ανάγκη να παίζουν τα παιδικά περισσότερες ώρες «μακάρι η τηλεόραση να είχε μόνο παιδικά έργα» (κορίτσι 10 ετών). Όσο αφορά την επιλογή ανάλογα με το φύλο του παιδιού τα κορίτσια προτιμούν να βλέπουν τις πρωταγωνίστριες των αγαπημένων τους κινούμενων σχεδίων στην θέση της ευαίσθητης και ρομαντικής πριγκίπισσας, ενώ στα αγόρια αρέσει να βλέπουν τους πρωταγωνιστές των κινούμενων σχεδίων να είναι δυνατοί, με θάρρος και υπερφυσικές δυνάμεις. Πιο συγκεκριμένα τα αγόρια προτιμούν κινούμενα σχέδια με δράση που οι ήρωες αυτών έχουν υπερφυσική δύναμη όπως ο Μπάτμαν, ο Σούπερμαν, ο Ζορό, δηλαδή ήρωες που νικάνε ή σκοτώνουν πάντα στο τέλος τους κακούς. Ενώ τα κορίτσια συνήθως προτιμάνε εικόνες με ήρεμο κλίμα, δίνουν έμφαση στην καλοσύνη την ομορφιά και τον χιούμορ των ηρωίδων. (Δουλκέρη , 1994). Πολλές φορές τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις που προβάλλονται στην τηλεόραση έχουν τόσο μεγάλη ισχύ που τα δέχονται ως φυσικά ακόμα και τα άτομα που ανήκουν στις ομάδες που δέχονται την προκατάληψη και τον ρατσισμό από τους άλλους (Κεραμύδα, 2010). Η τηλεόραση διαμορφώνει αντιλήψεις και μπορεί να κατασκευάσει στερεότυπα, η χρήση στερεοτύπων

στα ΜΜΕ σύμφωνα με την Κεραμυδά (2010) γίνονται για οικονομικούς λόγους, δηλαδή για τις πωλήσεις προϊόντων. Το μεγαλύτερο στερεότυπο είναι αυτό του φύλου. Οι γυναίκες συνήθως παρουσιάζονται παθητικές, δειλές και ευαίσθητες ενώ οι άντρες δυναμικοί. Στα ΜΜΕ οι γυναίκες συνήθως έχουν παθητικό ρόλο ή παρουσιάζονται ως μοιραίες και σαγηνευτικές, είναι συνήθως τα θύματα που πρέπει να σώσουν οι υπερήρωες σύντροφοί τους. Αν η γυναίκα εμφανίζεται ως ηρωίδα συνήθως είναι βοηθός ενός άντρα υπερήρωα ή σύντροφος του. Τα παιδιά όπως είδαμε και παραπάνω αγαπούν τις τηλεοπτικές κωμωδίες γιατί τους διασκεδάζουν και τους κάνει να γελούν. Όμως και εκεί σύμφωνα με την έρευνα της Δρακοπούλου (ο.α στο Κεραμύδα, 2010) στις κωμωδίες η γυναίκα εμφανίζεται ως γκρινιάρια, υποταγμένη στο σύζυγο της και την οικογένεια της, οι κύριες ασχολίες είναι το μαγείρεμα και η φροντίδα των παιδιών. Συνήθως δεν εργάζονται και είναι νοικοκυρές στο σπίτι και αν εργάζονται θα είναι πωλήτριες, νοσοκόμες ή γραμματείς. Ενώ αν κάνουν μια δουλειά υψηλού κύρους δηλαδή γιατρός, δικηγόρος κτλ συνήθως φανερώνουν μια εξάρτηση από τους άνδρες συναδέλφους τους. Αντιλαμβανόμαστε πως μέσα από τις εκπομπές που παρακολουθούν με ευχαρίστηση τα περισσότερα παιδιά όπως οι κωμωδίες και τα κινούμενα σχέδια προβάλλονται τα έμφυλα στερεότυπα και γίνεται έντονη διάκριση μεταξύ γυναικών και ανδρών. Όπως είπαμε και παραπάνω η τηλεόραση και η πολύωρη τηλεθέαση διαμορφώνει αντιλήψεις και απόψεις στους τηλεθεατές ιδικά όταν αυτοί οι τηλεθεατές είναι μικρά παιδιά.

2 ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

2.1 ΤΟ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ

Η πρώτη συζήτηση για το κοινωνικό φύλο το οποίο διαφοροποιείται από το βιολογικό φύλο έγινε κυρίως τον 20ο αιώνα, το 1960 εμφανίστηκε το γυναικείο κίνημα στις ΗΠΑ και στην συνέχεια στην Ευρώπη μέσα από το οποίο καθιερώθηκαν οι γυναικείες σπουδές. Στην αρχή της δεκαετίας του '70 εμφανίστηκαν οι πρώτες φεμινίστριες γλωσσολόγοι με πρώτη τη Lakoff που ασχολήθηκε με τον γλωσσικό σεξισμό και τις διακρίσεις εναντίων των γυναικών, στο βιβλίο της *Language and Woman's Place* υποστηρίζει πως η γλώσσα είναι εναντίον των γυναικών. Η γλώσσα έχει διαμορφωθεί έτσι ώστε να εμφανίζονται οι γυναίκες ως ανίσχυρες ομιλήτριες οι οποίες χρησιμοποιούν την γυναικεία γλώσσα (Τσιλιπάκου, 2004). Οι γυναίκες εκπαιδεύονται να χρησιμοποιούν αυτή την γλώσσα η οποία δεν είναι ίδια με την ισχυρή γλώσσα των ανδρών αλλά αν δεν χρησιμοποιήσουν την 'γυναικεία' γλώσσα δεν θεωρούνται γυναίκες άρα βρίσκονται ανάμεσα σε ένα γλωσσικό εγκλωβισμό. Το βιολογικό φύλο περιγράφεται με τον όρο sex ενώ το κοινωνικό φύλο με τον όρο gender. Σύμφωνα με την ουσιοκρατική προσέγγιση το κοινωνικό φύλο αντιμετωπίζεται ως κάτι που προϋπάρχει στο υποκείμενο και είναι ή το έχει ήδη (Τσιλιπάκου, 2004). Έτσι οι έμφυλες διαφορές είναι φυσικές και δεν πρέπει να ερευνώνται. Σύμφωνα με την ουσιοκρατική προσέγγιση το κοινωνικό φύλο αντιμετωπίζεται ως διπολικό και όχι ως συνεχές όπως ακριβώς το βιολογικό φύλο με συνέπεια να εξαλείφονται οι διαφοροποιήσεις μέσα στην κάθε ομάδα. (Τσιλιπάκου, 2004). Στη ουσιοκρατική αντίληψη το πιο βασικό περιεχόμενο είναι ότι το κοινωνικό φύλο είναι της φύσης και όχι του πολιτισμού, δηλαδή οι διαφορές οφείλονται στο βιολογικό φύλο άρα και στις βιολογικές διαφορές, όσο αφορά τις διαφορές στον λόγο

των δύο φύλων, πολλές διαφορές προσπαθούν να εξηγηθούν « βιολογικά» όπως για παράδειγμα με την ανατομία του εγκεφάλου.

Η γλωσσική διαφοροποίηση αντιμετωπίζεται ως απόρροια της βιολογικής διαφοράς μεταξύ άνδρα και γυναίκας. Όμως σταδιακά η προσοχή μετατοπίζεται από το βιολογικό φύλο που είναι στατικό στο κοινωνικό φύλο που είναι κυρίως καθολικό. Σύμφωνα με τις Eckert & McConnell-Ginet (1999 ο.α στο Παυλίδου,2006) το φύλο το οποίο είναι μέρος της ταυτότητας μας δεν είναι μία στατική και υπάρχουσα κατηγορία αλλά αναπαράγεται μέσω διαφοροποιημένων μορφών συμμετοχής σε κοινότητες πρακτικής, που θεωρούνται η οικογένεια , η παρέα, η γειτονία κτλ. Αφού λοιπόν οι γυναίκες δεν συμμετέχουν στις ίδιες κοινότητες πρακτικής και οι άντρες δεν συμμετέχουν όλοι στις ίδιες κοινότητες πρακτικής και με τον ίδιο τρόπο τότε δεν μπορούμε να μιλάμε για ομοιογενείς ομάδες θηλυκών και αρσενικών (Παυλίδου, 2006). Το φύλο δεν μπορεί να απομονωθεί από τα υπόλοιπα στοιχεία της ταυτότητας μας και ούτε λειτουργεί αθροιστικά με τα υπόλοιπα στοιχεία της ταυτότητας μας δηλαδή την κοινωνική τάξη την οικονομική κατάσταση την εθνική καταγωγή αλλά διεπιδρά με τα υπόλοιπα στοιχεία της ταυτότητα μας. Επιπλέον όπως αναφέρει η Παυλίδου (2006) το βιολογικό φύλο διαπλέκεται με το κοινωνικό φύλο χωρίς το πρώτο να θεωρείται υπόστρωμα του δεύτερου και ενώ οι βιολογικές διαφορές είναι άνευ σημασία για τις περισσότερες καθημερινές δραστηριότητες του ανθρώπου οι κοινωνίες το χρησιμοποιούν για να εδραιώσουν κοινωνικά σημαντικές επιλογές και πρακτικές.

Παραπάνω στην αρχή του κεφαλαίου αναλύσαμε το πότε έγινε η πρώτη συζήτηση για το βιολογικό και κοινωνικό φύλο στις ΗΠΑ και στην συνέχεια στις δυτικές χώρες της Ευρώπης, όμως πρέπει να υπογραμμίσουμε πότε έγινε η πρώτη γλωσσολογική ενασχόληση σε σχέση με την ελληνική γλώσσα αφού με αυτήν θα ασχοληθούμε στην έρευνα μας παρακάτω. Η διερεύνηση της ελληνικής γλώσσας σε σχέση με το φύλο έγινε αρκετά αργότερα στην δεκαετία του '80 που συνδέθηκε με δύο λόγους, την ανάπτυξη του νεοφεμινισμού στην Ελλάδα και την εξέλιξη της γλωσσολογίας γενικότερα (Παυλίδου, 2006). Το γυναικείο κίνημα στην Ελλάδα δεν εμφανίστηκε ποτέ δυναμικό όπως σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Από το '80 άρχισε να γίνεται κάποια προσπάθεια σε κοινωνιογλωσσολογικό επίπεδο με τη δημοσίευση κάποιων ερευνών που ασχολήθηκαν με τον γλωσσικό σεξισμό και τη διαφοροποίηση της

γλωσσικής συμπεριφοράς μεταξύ ανδρών και γυναικών όπως της Τσιλιπάκου και της Παυλίδου (Παυλίδου, 2006).

2.2 ΤΟ ΦΥΛΟ ΚΑΙ Η ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

Κάθε φύλο έχει κάποια χαρακτηριστικά γνωρίσματα, μέσα από κοινωνιογλωσσικές μελέτες εντοπίστηκαν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του αρσενικού τρόπου ομιλίας και του θηλυκού τρόπου ομιλίας. Πρέπει να επισημάνουμε ότι η γυναικεία και η αντρική γλώσσα είναι συμβολικές κατηγορίες και δεν συνάδουν πάντα με την γλώσσα που χρησιμοποιούν οι γυναίκες και οι άνδρες στην καθημερινή τους επικοινωνία, μπορεί να εμφανίζονται συχνά στο λόγο τους αλλά όχι πάντα και σε όλες τις περιστάσεις. Αναλυτικότερα παρακάτω θα δούμε τις επικοινωνιακές στρατηγικές σύμφωνα με τον θηλυκό τρόπο ομιλίας και την συμπεριφορά των γυναικών όταν επικοινωνούν με το ίδιο φύλο δηλαδή με άλλες γυναίκες και όταν επικοινωνούν με το άλλο φύλο δηλαδή με άνδρες. Επιπλέον θα δούμε τον τρόπο συμπεριφοράς και επικοινωνίας των ανδρών. Πρώτα θα δούμε προσπάθειες ανάλυσης των χαρακτηριστικών του θηλυκού τρόπου ομιλίας που έγινε μέσα από πρώτες έρευνες προσπαθώντας να αποτυπώσουν την γλώσσα που χρησιμοποιούν οι γυναίκες. Μία από της έρευνες είναι και αυτή της Lakkoφ σύμφωνα με την οποία

Τα χαρακτηριστικά της γυναικείας γλώσσας είναι:

α. συχνή χρήση λεπτών χρωματικών διαβαθμίσεων όπως το κοραλί, σομόν το φούξια κτλ.

β. Την χρήση ανούσιων επιθέτων για να εκφράσουν τα θετικά τους συναισθήματα ή τον θαυμασμό τους. πχ πολύ γλυκό παιδί θαυμάσιος, καταπληκτικός άνθρωπος.

γ. αποφυγή υβριστικών και χυδαίων εκφράσεων (προσπαθούν να αποφεύγουν να βρίζουν ακόμα και αν βρίσκονται σε εκνευρισμό και καταφεύγουν σε άλλες εκφράσεις όπως αστό καλό, που πας βρε παιδάκι μου κτλ).

δ. προσθήκη επιτατικών στο λόγο τους που τις κάνει να φαίνονται πως μιλούν συνεχώς με έμφαση.

ε. Η χρήση ερωτήσεων ηχώ δηλαδή πχ ωραία η Λάμψη, ε δεν είναι;

ζ .Επιμήκυνση των παρακλήσεων για παράδειγμα Γιάννη σε παρακαλώ πολύ φέρε μου το τηλεκοντρόλ.

η χρήση επισχετικών ομιλιακών δεικτών με συνδηλώσεις αβεβαιότητας πχ δεν ξέρω δεν νομίζω δεν είμαι σίγουρη. Lakko (ο.α στο Τσιλιπάκου, 2004)

Στην παραπάνω λίστα είδαμε κάποια γλωσσικά κυρίως στοιχεία που συνδέονται με την γλώσσα που χρησιμοποιούν οι γυναίκες. Όμως είναι λίγα τα γλωσσικά στοιχεία που παραπέμπουν αποκλειστικά σε ένα φύλο αντίθετα τα γλωσσικά στοιχεία μπορεί να σημαδεύουν μια συγκεκριμένη πράξη, που συνδέεται με την σειρά της με μια αρσενική η θηλυκή συμπεριφορά επομένως το άτομο αποφεύγει ή πραγματώνει συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό να αλλάξει ή να συντηρήσει την ισχύουσα αντίληψη για τα δύο φύλα. (Παυλίδου, 2006, σ. 31). Αυτό που διαφοροποιεί τις προηγούμενες ερευνητικές απόπειρες με τις μεταγενέστερες είναι ότι πλέον στηρίζονται σε αναλύσεις συγκεκριμένων δειγμάτων γλωσσικής αλληλεπίδρασης με σκοπό τη διερεύνηση της κατασκευής και διαμόρφωσης του φύλου μέσα από την διεπίδραση, οι νέες έρευνες αντιμετωπίζουν το φύλο ως προϊόν της γλωσσικής διεπίδρασης και όχι μεμονωμένων γλωσσικών στοιχείων (Παυλίδου, 2006).

Σύμφωνα με τη Holmes (1993) όπως αναφέρεται στην Παυλίδου (2006) η οποία προσπάθησε ερμηνεύσει τα πορίσματα ερευνών κατέληξε πως σύμφωνα με τις έρευνες οι γυναίκες συνήθως χρησιμοποιούν συχνά γλωσσικά στοιχεία που ενισχύουν την αλληλεγγύη. Οι γυναίκες μέσα από τον λόγο τους προσπαθούν να στηρίξουν τον ομιλητή και να τον ενθαρρύνουν σε αντίθεση με τους άντρες που προσπαθούν να αυξήσουν την δύναμη και το κύρος τους απέναντι στον ομιλητή, σέβονται τον συνομιλητή τους και δεν τον διακόπτουν. Φυσικά οι γυναίκες αρκετές φορές κατά την διάρκεια που έχει το λόγο ο συνομιλητής της μπορεί να διακόψει για να χρησιμοποιεί υποστηρικτικές εκφράσεις όπως πχ ναι, μάλιστα για να φανερώσει πως παρακολουθεί με προσοχή τον ομιλητή. Έχει διαπιστωθεί πως οι γυναίκες μπορεί να διακόψουν τον ομιλητή για να ερμηνεύσουν αυτά που είπε πριν ο ομιλητής ή να κάνουν μια σχετική ερώτηση δηλαδή να συμμετέχουν ουσιαστικά στην παραγωγή του λόγου. Γενικά οι γυναίκες δεν διατηρούν μια

συγκεκριμένη σειρά στην ομιλία τους αυτό όμως δεν σημαίνει πως χάνεται η ισορροπία μεταξύ των ομιλιών (Coates J 1993 ο.α στο Τσοκαλίδου, 2001). Επιπλέον η γυναίκα συνήθως συντηρεί την συζήτηση παρά την ελέγχει (Τσιλιπάκου, 2004). Επιπρόσθετα έχει διαπιστωθεί ότι οι ομιλήτριες γυναικείου φύλου χρησιμοποιούν την πρότυπη γλώσσα και προσπαθούν να μην κάνουν γραμματικά και συντακτικά λάθη και γενικότερα να μην αποκλίνουν από τη νόρμα. Η παραπάνω συμπεριφορά θα μπορούσε να θεωρηθεί και ως αντίδραση από την μεριά των γυναικών που τις κατατάσσουν σε υποδεέστερη θέση και με τον τρόπο αυτό προσπαθούν να αποκτήσουν κοινωνική ισχύ χρησιμοποιώντας τους πρότυπους τύπους και την αποφυγή από τύπους που αποκλίνουν από τη νόρμα. (Αρχάκης & Κονδύλη, 2011). Όλα αυτά τα χαρακτηριστικά η Holmes τα διατύπωσε και τα κατέταξε σε τέσσερις αναλυτικές κατηγορίες: α. λειτουργία: δηλαδή τον σκοπό της διεπίδρασης μεταξύ των συνομιλούντων πχ οι γυναίκες εστιάζουν κυρίως στις προσωπικές λειτουργίες της διεπίδρασης, ενώ αντίθετα οι άνδρες το αποφεύγουν. β. αλληλεγγύη: όπως αναφέραμε και πιο πάνω οι γυναίκες παρατηρούμε πως χρησιμοποιούν συχνότερα φράσεις και λέξεις που δηλώνουν αλληλεγγύη για τον συνομιλητή τους για τον λόγο αυτό χρησιμοποιούν συχνά τις ελάχιστες αντιδράσεις. γ. δύναμη: δηλαδή ποιος ελέγχει πιο συχνά την ροή και το θέμα της συζήτησης για παράδειγμα οι γυναίκες τείνουν να διατηρούν την αλληλεγγύη ενώ οι άντρες να διατηρήσουν και να αυξήσουν το κύρος τους. και δ. κοινωνική θέση: δηλαδή πως ο λόγος αντικατοπτρίζει την κοινωνική θέση των συνομιλούντων ατόμων. Για παράδειγμα έχει διαπιστωθεί όπως αναλύσαμε και παραπάνω ότι οι γυναίκες χρησιμοποιούν περισσότερους πρότυπους τύπους και προσπαθούν να μην αποκλίνουν από τη νόρμα σε αντίθεση με τους άνδρες, στην ίδια κοινωνική θέση και στις ίδιες ακριβώς περιστάσεις. (Παυλίδου, 2006).

Φυσικά όπως υπάρχουν χαρακτηριστικά γνωρίσματα της γυναικείας γλώσσας υπάρχουν και για την ανδρική γλώσσα η οποία συνήθως αποκλίνει από την νόρμα, περιέχει χυδαίες και υβριστικές εκφράσεις. Οι άντρες συχνά χρησιμοποιούν επιφωνήματα αποδοκιμασίας και διακόπτουν συχνά τον συνομιλητή τους για να φέρουν αντίρρηση στο λόγο του συνομιλητή ή για να κάνουν ερωτήσεις η οποίες έχουν στόχο να φέρουν σε δύσκολη θέση τον ομιλητή. Συνήθως χρησιμοποιούν περισσότερες καταφατικές και προστακτικές προτάσεις (Τσολακίδου, 1999). Οι άντρες κυριαρχούν

συνήθως στην κουβέντα ειδικά όταν στην συζήτηση υπάρχουν και γυναίκες. Επιπρόσθετα οι άντρες χρησιμοποιούν την μέθοδο της σιωπής για να αποφύγουν να εκφράσουν τα συναισθήματα τους. Σύμφωνα με τον Coates οι γυναίκες συνήθως στις συζητήσεις τους μιλάνε για συναισθήματα, καταστάσεις και γεγονότα που αφορούν την προσωπική τους ζωή και λιγότερο για αντικείμενα. Επίσης χρησιμοποιούν τις ελάχιστες αντιδράσεις που αναφέραμε παραπάνω για να δείξουν την ενεργή συμμετοχή στην συζήτηση (Τσοκαλίδου, 1996). Όμως όπως χαρακτηριστικά αναφέρει η Elinor Ochs (1992 ο.α στη Παυλίδου, 2006) *«η σχέση γλώσσας και φύλου δεν είναι θέμα απλής αντιστοίχισης ή συσχέτισης και κοινωνικής σημασίας του φύλου. Αντίθετα η σχέση φύλου και γλώσσας συγκροτείται και διαμεσολαβείται από τη σχέση της γλώσσας και των στάσεων/θέσεων/κοινωνικών πρακτικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων»* Επιπλέον όπως αναφέραμε και πιο πάνω είναι λίγα τα γλωσσικά στοιχεία που παραπέμπουν αποκλειστικά σε ένα φύλο αντίθετα τα γλωσσικά στοιχεία μπορεί να σημαδεύουν μια συγκεκριμένη πράξη, που συνδέεται με την σειρά της με μια αρσενική ή θηλυκή συμπεριφορά. (Παυλίδου, 2006, σ. 31). Επιπλέον ο ανδρισμός δηλαδή τα ανδρικά στοιχεία και η θηλυκότητα δεν είναι τα δύο άκρα που η κάθε κατηγορία αναπτύσσεται στο αντίστοιχο φύλο αλλά και οι δύο κατηγορίες χαρακτηριστικών μπορεί να υπάρχουν στο ίδιο υποκείμενο. Δηλαδή μια γυναίκα να παρουσιάζει χαρακτηριστικά που ανήκουν στα ανδρικά γλωσσικά χαρακτηριστικά και την επόμενη ώρα να χρησιμοποιήσει στοιχεία θηλυκότητας, μπορεί σε μια συγκεκριμένη κατάσταση να δείξει ευαισθησία και στην επόμενη κατάσταση θάρρος και δυναμισμό. (Bem S.L & Lenney E. 1976 ο.α Κεραμυδά, 2010) .Ο άνθρωπος λοιπόν δεν συγκροτεί μια φορά την ταυτότητα του αλλά αυτό γίνεται κάθε ώρα, το φύλο τροποποιείται κάθε φορά σε κάθε επικοινωνιακή συνθήκη.

Η κοινωνία όμως περιμένει μια συγκεκριμένη συμπεριφορά από το κάθε φύλο ξεχωριστά και όταν παρεκκλίνει ένα άτομο από αυτήν την αναμενόμενη συμπεριφορά χαρακτηρίζεται αρνητικά (πχ για τα κορίτσια που έχουν πιο ‘αρσενική’ συμπεριφορά συνήθως χαρακτηρίζονται σαν αγοροκόριτσα ενώ τα αγόρια όταν έχουν μια πιο ‘θηλυκή’ συμπεριφορά χαρακτηρίζονται ως γυναικούλες). Τα δύο φύλα πρέπει να έχουν συγκεκριμένη συμπεριφορά στην κοινωνία για να είναι αποδεκτοί από αυτήν. Η συμπεριφορά πρέπει να πραγματοποιείται και με την γλωσσική συμπεριφορά αλλά και με την γενική συμπεριφορά ανάλογα με το βιολογικό τους φύλο. Οι άντρες πρέπει να μην

έχουν ευαισθησίες, να μην κλαίνε, να εκδηλώνουν συνεχώς την δύναμη τους και να προσπαθούν να κυριαρχούν. Ενώ οι γυναίκες πρέπει να χαρακτηρίζονται από ευαισθησία και παθητικότητα, δειλία και τρυφερότητα τα οποία πρέπει να φαίνονται και στο λόγο τους και στην συμπεριφορά τους (ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ). Βέβαια αυτές οι συμπεριφορές οι γλωσσικές και η μη των αντρών και των γυναικών αντίστοιχα μπορούν να ερμηνευτούν από δύο μοντέλα το μοντέλο της διαφοράς και το μοντέλο της υπεροχής. Στο πρώτο μοντέλο τα αγόρια και τα κορίτσια από την αρχή της ζωής τους κοινωνικοποιούνται με διαφορετικό τρόπο, από την γέννηση τους τα παιδιά ανάλογα με το φύλο τους παίρνουν διαφορετικά ερεθίσματα από τους γονείς και από τον περίγυρο τους. Οι γονείς και ο περίγυρος του παιδιού συμπεριφέρονται διαφορετικά ανάλογα με το φύλο του παιδιού και αυτή η διαφορετική αντιμετώπιση εσωτερικεύεται στα παιδιά και αποκτούν διαφορετικούς τρόπους επικοινωνίας και σκέψης. Η εσωτερικευση αυτή φαίνεται ακόμα και από τον τρόπο που παίζουν ή αντιμετωπίζουν καταστάσεις. Το δεύτερο μοντέλο είναι το μοντέλο της υπεροχής, η αντρική υπεροχή και οι πατριαρχική δομή της κοινωνίας παραγκωνίζει της συνήθειες και της αξίες του γυναικείου φύλου και τις υποβαθμίζει. (Τσοκαλίδου, 1996, σ. 11).

2.3 Ο ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΣΕΞΙΣΜΟΣ

Στα πρώτα κεφάλαιο αυτής της ενότητας (2.1 και 2.2) διαπιστώσαμε ότι η γλώσσα είναι εναντίων των γυναικών τόσο στις ευρωπαϊκές γλώσσες τόσο ίσως και παραπάνω στην ελληνική γλώσσα διαφαίνεται η μειονεκτική θέση της γυναίκας. Στην ελληνική γλώσσα ο σεξισμός προς το γυναικείο φύλο διαφαίνεται από την συντακτική δομή, την γραμματική, την μορφολογία ακόμα και από την σημασιολογία που σχετίζεται με την έννοια γυναίκα η οποία είναι πιο αρνητικά φορτισμένη από την λέξη άνδρας. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα υποκοριστικά, το γυναικάκι ποτέ δεν έχει θετική σημασία είτε προορίζεται για μια γυναίκα είτε ιδικά για να χαρακτηρίσουν ένα άνδρα ενώ αντίθετα η λέξη αντράκι μπορεί να έχει και θετική σημασία, πχ ο γιός μου έγινε ολόκληρο αντράκι! (Παυλίδου, 2006). Αξιοσημείωτο είναι ότι οι περισσότερες λέξεις που έχουν ως συνθετικό την λέξη γυναίκα ή κορίτσι συνήθως έχουν αρνητική σημασία (βρωμογύναικο, παλιογύναικο, παλιοκόριτσο, γυναικοκουβέντα, γυναικωτός,

γυναικοκαβγάς, γύναιο) κάτι που δεν συμβαίνει με την λέξη άνδρας η αγόρι. (Παυλίδου, 2006) αντίθετα η λέξη άνδρας συνδέεται με θετικές πράξεις και προσδίδει θετικά χαρακτηριστικά (αντρεία, ανδραγάθημα, άνδρο, αντρειοσύνη).

Στην σύνταξη το αρσενικό γραμματικό γένος υπερισχύει του θηλυκού και αντιπροσωπεύει και τα δύο φύλα, είναι το δυνατότερο γένος όπως αναφέρει ο Τριανταφυλλίδης στην γραμματική του (Αρχάκης & Κονδύλη, 2011, σ. 150). Όταν λέμε για παράδειγμα οι μαθητές θα πάνε εκδρομή δεν εννοούμε τους μαθητές αρσενικού φύλου αλλά και τα δύο φύλα. Επιπλέον στην γραμματική στην κλίση των ουσιαστικών προηγείται το αρσενικό από το θηλυκό και το ουδέτερο. Επιπρόσθετα σε έρευνα που έχει γίνει σε αγγλόφωνες χώρες όταν στα παιδιά ζητούσαν να ζωγραφίσουν ένα political man τα παιδιά ζωγράφιζαν ανδρικές φιγούρες ακόμα και αν η λέξη man συμβολίζει όλη την ανθρωπότητα. Κάτι παρόμοιο συμβαίνει και με την Ελληνική γλώσσα όταν χρησιμοποιούμε την λέξη άνθρωπος πάντα φανταζόμαστε έναν άνδρα παρόλο που συμβολίζει και τα δύο φύλα (Τσοκαλίδου, 1996). Επιπλέον ακόμα και στην σύνταξη των προτάσεων ο αρσενικός τύπος προηγείται του θηλυκού χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι πχ ο Αδάμ και η Εύα . Ο Κύριος και η Κυρία... Ο θηλυκός τύπος χρησιμοποιείται πρώτος σε συγκεκριμένες στερεοτυπικές εκφράσεις όπως η νύφη και ο γαμπρός , κυρίες και κύριοι αυτό γίνεται γιατί πχ στο πρώτο παράδειγμα στο γάμο το επίκεντρο είναι η νύφη λόγω της ομορφιάς της αλλά και γιατί παραδοσιακά είναι ένα γεγονός που έχει μεγαλύτερη σημασία για την γυναίκα παρά για τον άνδρα.

Ακόμα και στη λαϊκή παράδοση οι γυναίκες παρουσιάζονται ως φλύαρες και γενικότερα οι παροιμίες που απευθύνονται σε γυναίκες έχουν αρνητική σημασία όπως δώδεκα γυναίκες δεκατέσσερις κουβέντες, η γυναίκα έκλεισε το διάλογο στον κότσο της δηλαδή ότι είναι πολύ πονηρή.

Ενώ αυτό που απασχόλησε πρώτο τις φεμινίστριες γλωσσολόγους ήταν τα περιορισμένα θηλυκά ουσιαστικά δηλαδή η έλλειψη της θηλυκής εκδοχής πολλών επαγγέλμάτων. Στα επαγγέλματα στα οποία απουσιάζει το θηλυκό επίθημα είναι συνήθως τα επαγγέλματα κύρους όπως ο γιατρός, ο δικηγόρος, ο εισαγγελέας, ο φιλόλογος, ο πρύτανης, ο βουλευτής κτλ ενώ επαγγέλματα χαμηλότερους κύρους έχει θηλυκό πχ η καθαρίστρια, η νοσοκόμα κτλ. και άλλα ουσιαστικά έχουν μόνο θηλυκό όπως η μαία. Το φαινόμενο είναι πιο έντονο σε γλώσσες όπως η γερμανική, η γαλλική

και η ελληνική λόγο εντονότερες παρουσίας του γένους. Όσο αφορά την ελληνική γλώσσα ο Μ. Τριανταφυλλίδης ασχολήθηκε με αυτό το πρόβλημα και παρουσιάζει κάποιες λύσεις, μια από τις οποίες είναι η κατάληξη -ίσσα και -ίνα για τον θηλυκό τύπο κάτι που δεν έγινε ποτέ αποδεκτό ίσως λόγω διαφορά γοήτρου από τον αρσενικό τύπο στον αντίστοιχο θηλυκό (πχ η δικηγόρος, η δικηγορίνα). Επιπρόσθετα το επώνυμο σε μια γυναίκα είναι η γενική κτητική του ανδρικού επιθέτου αυτό δηλώνει την άμεση εξάρτηση ενός ατόμου από ένα άλλο και συγκεκριμένα της κόρης από τον πατέρα και παλιότερα και από τον άνδρα. Το αντίθετο δεν συμβαίνει ποτέ δηλαδή ένας άνδρας να προσφωνηθεί με το επίθετο της γυναίκας του, μόνο σε περιπτώσεις που θέλει να δηλωθεί από του υπόλοιπους η κυριαρχία της γυναίκας πάνω στον σύζυγο της.

Από τα παραπάνω παραδείγματα που αφορούν και τη γραμματική και το συντακτικό αλλά και τις ίδιες τις λέξεις άνδρας και γυναίκα δίνουν ένα μικρό δείγμα της άνισης και μεροληπτικής απεικόνισης των δύο φύλων στην ελληνική γλώσσα όπως και σε άλλες ευρωπαϊκές γλώσσες που είναι σεξιστικές και υπάρχει μια άμεση σύνδεση του γραμματικού γένους με το φύλο. Επιπλέον δεν μπορούμε να αγνοήσουμε πως η γλώσσα είναι μέρος της καθημερινότητά μας και το σημαντικότερο μέσω επικοινωνίας για τον άνθρωπο. Η γλώσσα αντανάκλα την κοινωνία, τις ιδεολογίες της και τη δομή της από τα προηγούμενα παραδείγματα φαίνεται πως το γυναικείο φύλο πολλές φορές υποτιμάται γλωσσικά και βρίσκεται στο περιθώριο, με τον τρόπο αυτό η γλωσσική μας συμπεριφορά φανερώνει και την κοινωνική συμπεριφορά.

3 ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

3.1 ΥΛΙΚΟ ΜΕΛΕΤΗΣ

Στην παρούσα εργασία επιλέξαμε τρία παιδικά καρτούν που έχουν μεγάλη απήχηση στις μικρές ηλικίες των παιδιών. Η επιλογή των κινούμενων σχεδίων έγινε με βάση το τι παρακολουθούν συχνότερα τα κορίτσια στην τηλεόραση που δεν το παρακολουθούν συνήθως τα αγόρια, τι παρακολουθούν συχνότερα τα αγόρια στην τηλεόραση και ένα καρτούν που βλέπουν και τα δύο φύλα εξίσου. Το «κοριτσίστικο» κινούμενο σχέδιο που επιλέχθηκε είναι τα ονειρεμένο σπίτι Dreamhouse της Μπάρμπι στο οποίο κατοικεί η Μπάρμπι με τις μικρότερες αδερφές της. Τα επεισόδια του Dreamhouse προβάλλονται στο κανάλι star από το 2012 ως σήμερα με μικρά αυτοτελή επεισόδια, είναι παιδική σειρά αμερικάνικης παραγωγής. Στη παιδική σειρά πρωταγωνιστούν η Μπάρμπι με τις μικρότερες αδερφές της Στέισι, Σκίπερ και Τσέσι μαζί με τις φίλες της Ρακελ, Τερέζα, Σάμερ και Νίκη και ο σύντροφος της ο Κεν. Μέσα από τα αυτοτελή επεισόδια βλέπουμε τις περιπέτειες της Μπάρμπι μαζί με τις φίλες της και τον Κέν.

Στην έρευνα επικεντρωθήκαμε σε τρεις σκηνές οι οποίες επιλέχθηκαν με κριτήριο το κοινωνιογλωσσολογικό ενδιαφέρον που παρουσιάζουν. Στις σκηνές που επιλέχθηκαν υπάρχει έντονα η αντιζηλία μεταξύ των αντρών με αφορμή μια γυναίκα και συγκεκριμένα την Μπάρμπι. Το δεύτερο επεισόδιο επιλέχθηκε γιατί φανερώνεται η ευγένεια και η αλληλεγγύη της Μπάρμπι προς τις φίλες της και η τρυφερότητα προς τον Κεν. Και το τρίτο επεισόδιο επιλέχθηκε γιατί παρουσιάζεται έντονα ο διαχωρισμός των γυναικείων και αντρικών προτιμήσεων και πως κατασκευάζονται οι έμφυλες ταυτότητες μέσα από την αλληλεπίδραση ανδρών και γυναικών.

Η δεύτερη παιδική σειρά που επιλέχθηκε και έχει μεγάλη απήχηση στα αγόρια είναι η σειρά χελωνιτσάκια¹. Τα χελωνιτσάκια προβάλλονται στο κανάλι nicelondon εδώ και αρκετά χρόνια ενώ παλαιότερα τα επεισόδια προβάλλονταν στο κανάλι alter. Τα χελωνιτσάκια είναι μια ομάδα τεσσάρων μεταλλαγμένων χελωνών οι οποίες

---

¹ Οι πληροφορίες για την παιδική σειρά χελωνιτσάκια υπάρχουν εδώ <http://www.xelononintzakia.gr/turtles.html> τελευταία ανάκτηση 5 Φεβρουαρίου 2016

προπονούνται από ένα σοφό αρουραίο τον Σπλίνερ στην ιαπωνική τέχνη. Τα χελωνονισάκια πολεμούν κακούς εισβολείς στους υπόνομους της Ν. Υόρκης. Οι χαρακτήρες στην αρχή ήταν χαρακτήρες κόμικς πριν μεταφερθούν στην τηλεόραση σε μορφή κινούμενων σχεδίων. Τα ονόματα των τεσσάρων χαρακτήρων έχουν εμπνευστεί από καλλιτέχνες της αναγέννησης. Οι χαρακτήρες είναι ο Λεονάρντο που το όνομα του εμπνεύστηκε από τον ζωγράφο και επιστήμονα Λεονάρντο Ντα Βίντσι . Ο Λεονάρντο φορά μπλε μαντήλι και είναι ο μεγαλύτερος αδερφός από τα υπόλοιπα χελωνονισάκια και ο πιο ικανός μαχητής κάτι που προκαλεί πολλές φορές ζήλια και συγκρούσεις με τα μικρότερα αδέρφια του. Επιπλέον είναι ο καλύτερος και ο πιο πιστός μαθητής του δάσκαλου Σπλίντερ. Ο δεύτερος χαρακτήρας είναι ο Ντονατέλο ο οποίος πήρε το όνομα του από τον γλύπτη Ντονατέλο, φοράει μωβ μάσκα και έχει ξύλινα ραβδιά. Γνωρίζει και αυτός πολύ καλά την πολεμική τέχνη όμως συνήθως προτιμάει διαφορετικούς τρόπους για να βοηθήσει την ομάδα. Είναι λάτρης της τεχνολογίας και προτιμάει να δημιουργεί διάφορα μηχανήματα που θα μπορούσαν να φανούν χρήσιμα για την καταπολέμηση των κακών. Ο Ραφαέλ ο οποίος έχει πάρει το όνομα του από τον αρχιτέκτονα της αναγέννησης Ραφαήλ. Ο Ραφαέλ χαρακτηρίζεται για τον επιθετικό του χαρακτήρα, φοράει κόκκινη μάσκα και είναι εξίσου πολύ καλός πολεμιστής. Ο Μικελατσελο ή Μιχαήλ πήρε το όνομα του από τον γνωστό Μιχαήλ Άγγελο. Φοράει πορτοκαλί μάσκα και είναι ο μικρότερος από τα υπόλοιπα χελωνονισάκια. Ο δάσκαλος Σπλίντερ ο οποίος είναι ο θετός πατέρας και δάσκαλος τους, γνωρίζει πάρα πολύ καλά την ιαπωνική πολεμική τέχνη.

Στα επεισόδια που αναλύουμε παρακάτω τα χελωνονισάκια προσπαθούν να βρουν τον δάσκαλο τους ο οποίος αγνοείται. Οι σκηνές από τα τρία αυτά επεισόδια επιλέχθηκαν γιατί παρουσιάζουν ενδιαφέρον πως μέσα από τις συζητήσεις των χαρακτήρων φαίνεται έντονα η σύγκρουση και η έντονη επιθυμία των ηρώων για μάχη. Επιπλέον έχει ενδιαφέρον να παρακολουθήσουμε πότε χρησιμοποιούν τη μη πρότυπη και τολμηρή γλώσσα.

Η τρίτη παιδική σειρά είναι τα στρουμφάκια², αυτά τα θρυλικά μπλε πλάσματα που ζουν σε μανιταρόσπιτα στο στρουμφοχωριό. Τα στρουμφάκια είναι η παιδική σειρά που έχουν παρακολουθήσει πολλές γενιές αφού άρχισε να προβάλλεται στην ΕΡΤ το 1985 ίσως και νωρίτερα. Στην συνέχεια προβλήθηκε και στο megal και σε άλλα ιδιωτικά κανάλια. Τα στρουμφάκια κέρδισαν το βραβείο Emmy 1983. Από την πρώτη κιόλας σεζόν κέρδισε το ενδιαφέρον των παιδιών και των μεγάλων, το σενάριο είναι απλοϊκό αλλά ενδιαφέρον με δράση αφού κάθε φορά ο μάγος Δρακουμέλ με την γάτα του Ψιρινέλ σκαρώνουν σχέδια για να βρουν το στρουμφοχωριό και να πιάσουν τα στρουμφάκια. Οι χαρακτήρες της παιδική σειράς είναι ο Μπαμπαστρούφ, η Στρουμφίτα, ο Σπριστούλης, ο Προκόπης, ο Ξεφτέρης, ο Χαχανούλης, ο Γκρινιάρης, ο Κοιμήσης, ο Μελένιος, ο Σκουντούφλης, ο Ντορεμί, ο Μουσούδης και ο Λουλούκος. Ο Μπαμπαστρούφ είναι ο μεγαλύτερος του χωριού και ο σοφότερος, συνήθως κάνει μαγικά φίλτρα και η είναι η πατρική φιγούρα και ο αρχηγός του χωριού για τα υπόλοιπα στρουμφάκια. Η Στρουμφίτα είναι το μοναδικό θηλυκό στρουμφάκι το οποίο το δημιούργησε ο Δρακουμέλ για να τον βοηθήσει να ανακαλύψει τα στρουμφάκια. Ο Σπριστούλης ο οποίος προσπαθεί να βοηθήσει τον Μπαμπαστρούφ και παριστάνει τον παντογνώστη, ο Προκόπης ο οποίος ασχολείται με τα σπόρ και τις εργασίες στο στρουμφοχωριό. Ο Ξεφτέρης που είναι ο μηχανικός του χωριού, διορθώνει και φτιάχνει τα πάντα και έχει ένα μολύβι στο αυτί του. Ο Χαχανούλης που κάνει συνέχεια πλάκες και αστεία δώρα στα υπόλοιπα στρουμφάκια. Ο Γκρινιάρης που νευριάζει συνεχώς και τον ενοχλούν τα πάντα. Ο Κοιμήσης που του αρέσει συνέχεια να κοιμάται ή να χουζουρεύει, ο Μελένιος που είναι συνεχώς με τον καθρέφτη του και του αρέσει να περιποιείται. Ο Σκουντούφλης που πέφτει συνέχεια και κάνει ζημιές, ο Ντορεμί είναι ο ατάλαντος μουσικός του χωριού. Ο Μουσούδης είναι αυτός που μυρίζει τα πάντα και λόγω της όσφρησης του μπορεί να βρίσκει πράγματα που είναι μακριά, ο Λουλούκος είναι το στουμφάκι που κάνει συνεχώς βόλτες στο χωριό και στο δάσος και προσπαθεί να βρει ρίμες και να δημιουργήσει ποιηματάκια κυρίως για τη Στρουμφίτα. Οι ηθοποιοί που ακούγονται είναι ο Σοφοκλής Πέππας (Μπαμπαστρούφ), Νίκος Σκιάδας (Δρακουμέλ), Μαρία Κωνσταντάρου (Στρουμφίτα), Ανέτα Παπαθανασίου (Σπριστούλης) Γιάννης

---

² Περισσότερες πληροφορίες για την παιδική σειρά στρουμφάκια υπάρχουν εδώ: <http://www.kidsactivities.gr> τελευταία ανάκτηση 7 Φεβρουαρίου 2016.

Ζωγράφος (Γκρινιάρης) Μπέττυ Αρβανίτη (Ψιρινέλ). Τα συγκεκριμένα επεισόδια επιλέχθηκαν γιατί παρουσιάζεται με λεπτομέρεια η ανταγωνιστικότητα ανάμεσα στα στουμφάκια, η θέση του Μπαμπαστρούφ ως αρχηγού του χωριού και η θέση της Στρουμφίτας. Επιπλέον παρουσιάζουν ενδιαφέρον οι επικοινωνιακές στρατηγικές που χρησιμοποιεί η Στρουμφίτα ως το μόνο θηλυκό στουμφάκι και του Μπαμπαστρούφ ως ο αρχηγός του χωριού που προσπαθεί να επιβάλει την τάξη.

3.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Για την μελέτη των κοινωνιογλωσσικών αναπαραστάσεων του φύλου στις τρεις παιδικές σειρές βασιστήκαμε στο μοντέλο του Ανδροτσόπουλου (2012 ο.α στο Στάμου & Μαρωνίτη , 2014). Είναι ένα πολύεπίπεδο μοντέλο ανάλυσης, αποτελείται από το μακρό-επίπεδο που ασχολείται με όλο το γλωσσικό ρεπερτόριο όλης της σειράς ή της ταινίας, το μεσό- επίπεδο που ασχολείται με το πώς οι χαρακτήρες χρησιμοποιούν το γλωσσικό κώδικα και το μικρό- επίπεδο που θα χρησιμοποιήσουμε το οποίο ασχολείται με την ανάλυση συγκεκριμένων σκηνών μια σειράς η μια ταινίας που έχουν κοινωνιογλωσσολογικό ενδιαφέρον. Για την ανάλυση σκηνών χρησιμοποιούμε το μοντέλο κατασκευής ταυτοτήτων κατά την αλληλεπίδραση, δηλαδή πως η ταυτότητα ενός χαρακτήρα κατασκευάζεται στο λόγο (Στάμου & Μαρωνίτη , 2014). Για να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο δεικνύονται ο τρόπος κατασκευής των έμφυλων ταυτοτήτων επικεντρωθήκαμε στις επικοινωνιακές στρατηγικές που χαρακτηρίζουν το αρσενικό και θηλυκό ομιλιακό ύφος. Τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του αρσενικού θηλυκού τρόπου ομιλίας αναλύθηκαν πιο πάνω. Πιο συγκεκριμένα στηριζόμαστε στις πέντε αρχές (Bulcholtz & Hall). Την ανάδυση, τη δεικτικότητα ,τη μερικότητα τη σχετικότητα και τη θεσιακότητα.

Στην έρευνα μας θα χρησιμοποιήσουμε τις δύο πρώτες αρχές. Αναλυτικότερα σύμφωνα με την αρχή της ανάδυσης θεωρούμε πως η ταυτότητα δεν είναι κάτι σταθερό και μόνιμο αντίθετα την μελετάμε μέσα από τον λόγο του χαρακτήρα του κινούμενου σχεδίου, η ταυτότητα του χαρακτήρα είναι ρευστή δηλαδή δεν ακολουθούν οι χαρακτήρες απαραίτητα την κοινωνική κατηγορία που του δίνεται εξ αρχής αλλά μέσα

από την αλληλεπίδραση μπορεί να υιοθετήσουν τον αρσενικό τρόπο ομιλίας ή τον θηλυκό τρόπο ομιλίας (Αναστασία Γ. Στάμου & Αναστασία Δ. Δημοπούλου, 2015). Μην ξεχνάμε πως οι δύο τρόποι ομιλίας είναι συμβολικοί τους οποίους χρησιμοποιούν οι μυθοπλαστική χαρακτήρες για να δηλώσουν τις έμφυλες ταυτότητες τους.

Όπως αναφέρεται στο Μαρωνίτη & Στάμου (2014) στην αρχή της δεικτικότητας εστιάζουμε το ενδιαφέρον στους υφολογικούς πόρους, δηλαδή στη δημιουργία σημειωτικών δεσμών και συγκεκριμένων γλωσσικών στοιχείων και κοινωνικών νοημάτων για να περιγράψει πως συγκεκριμένες γλωσσικές μορφές δείχνουν ορισμένα πραγματολογικά νοήματα τα οποία με την σειρά τους δείχνουν συγκεκριμένες κοινωνικές κατηγορίες (γυναίκα, άνδρας). Πιο συγκεκριμένα εστιάζουμε το ενδιαφέρον μας στις επικοινωνιακές στρατηγικές που χαρακτηρίζουν τον αρσενικό τρόπο ομιλίας και τον θηλυκό τρόπο ομιλίας αλλά και τις κατηγορίες ανδρών και γυναικών που δημιουργούνται κατά την ομιλία. Για την έρευνα μας βασιστήκαμε στις κοινωνιογλωσσικές μελέτες για τα γνωρίσματα της θηλυκής και αρσενικής ομιλίας που αναφέραμε και αναλύσαμε στην ενότητα 2.2 . (Τσιλιπάκου, 2004) .

4 ΑΝΑΛΥΣΗ

4.1 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΚΗΝΩΝ DREAMHOYSE

4.1.1 ΔΩΡΑ ΓΕΝΕΘΛΙΩΝ³

ΛΕΠΤΑ 1.37-3.17

1 Μπάρμπι: τραπεζάκι για πρωινό στο κρεβάτι.

2 Νίκη: όχι όχι όχι μόνο για πρωινό, αυτό σεβρίζει νοστιμιές όλη μέρα, κάθε μέρα.

3 Μπάρμπι: ουάου Νίκη πολύ ευγενικό εκ μέρους σου.

4 Νίκη: αλλά;

5 Ρακέλ: αλλά και εγώ ξέρω ότι είχε ήδη από αυτά.

6 Νίκη: Μπάρμπι είναι αδύνατο να σου αγοράσω κάτι ωραίο.

7 Ράιαν: το μόνο που χρειάζεσαι είναι λίγη φαντασία, δεν μπορείς να πεις ότι έχει ένα από αυτό (δίνει ως δώρο στην Μπάρμπι ένα χάρτινο ομοίωμα του.)

8 Μπάρμπι: όχι.....μόνο ένα, μου δίνεις ένα σε κάθε μου γενέθλια.

9 Ράιαν:1,2,3 (μετράει τα ομοιώματα του στην ντουλάπα της Μπάρμπι από τα προηγούμενα γενέθλια της και η Μπάρμπι κλείνει την ντουλάπα)

10 Ρακέλ : εγώ δεν τσιγουνεύτικα καθόλου για το δώρο σου.

11 Μπάρμπι: ένα καθρέφτης;!

12 Νίκη: αυτό τον καθρέφτη τον παίρνεις τσάμπα όταν αγοράζεις μείκ απ για 600

---

³ Επεισόδιο https://www.youtube.com/watch?v=TklV_n5vqdk τελευταία ανάκτηση 5 Ιανουαρίου 2016.

δολάρια.

13 Ρακέλ: σας το είπα δεν τσιγκουνεύτικα.

14 Μπάρμπι: ευχαριστώ Ρακέλ.

15 Κεν: λοιπόν ξέρω ότι δεν έχεις ένα από αυτά, ξέρεις πως οι ηλεκτρικές σκούπες ρουφάνε τα παπούτσια όταν σκουπίζεις λοιπόν το πρόβλημα λύθηκε

16 Μπάρμπι: Κεν έχουμε ηλεκτρική σκούπα για τα παπούτσια ξέχασες;

17 Κεν: είναι αλήθεια Μπάρμπι τα έχεις όλα (απογοητευμένος)

18 (Η Νίκη λέει κάτι στο αυτί του Κεν)

19 Νίκη: να σου πω...

20 Κεν: αλήθειά νόμιζα ότι δεν θα τις αρέσει....

21 (ο Κεν δίνει στην Μπάρμπι ένα βραχιόλι που το είχε πάρει από την αρχή , πριν δημιουργήσει την σκούπα)

22 Μπάρμπι: ααααα ένα βραχιολάκι το λατρεύω και πάντα ήθελα ένα, είσαι το καλύτερο και το πιο ευγενικό αγόρι που θα ήθελε κάθε κορίτσι να έχει.

23 Κεν: ευχαριστώ Μπάρμπι αλλά ξέρεις είναι κάτι που μας έχει απασχολήσει όλους μας όλη την ημέρα.

24 Μπάρμπι: τι πράγμα;

25 Κεν: πόσο χρονών είσαι τελικά;

26 Μπάρμπι: λοιπόν επίσημα σήμερα.....

27(δεν μαθαίνουμε την ηλικία της γιατί η γάτα της Μπάρμπι πέφτει πάνω στη σκούπα και την βάζει σε λειτουργία με αποτέλεσμα να κάνει θόρυβο)

Τέλος σκηνής.

ανάλυση

Σε αυτό το απόσπασμα παρατηρούμε την Μπάρμπι να δέχεται τα δώρα για τα γενέθλια της από τις αγαπημένες της φίλες και από τον σύντροφό της τον Κεν. Στην συγκεκριμένη σκηνή η Μπάρμπι δημιουργεί την κατηγορία της παραδοσιακής γυναίκας που η μέρα τον γενεθλίων της είναι μία από τις πιο σημαντικές μέρες όλου του χρόνου και περιμένει με χαρά και ανυπομονησία τα δώρα από τις φίλες της και από τον σύντροφό της.

Υφολογικά η Μπάρμπι ακολουθεί το θηλυκό ομιλιακό ύφος με την χρήση επιτατικών στην σειρά 1,3 και 22 τα οποία δηλώνουν συναισθηματισμό και ευγένεια απέναντι στις φίλες της. Επιπλέον χρησιμοποιεί ερωτηματική επιτόνηση σε κατάφαση στην σειρά 11 η οποία φανερώνει αβεβαιότητα και δισταγμό για τον τρόπο που πρέπει να αντιδράσει όταν της προσφέρει η Ρακέλ ένα μικρό καθρέφτη ως δώρο για τα γενέθλια της. Επίσης όταν ο Κεν της προσφέρει ένα όμορφο βραχιόλι η Μπάρμπι εκφράζει έντονα το θαυμασμό της με την χρήση επιφωνήματος (ααααα) για το όμορφο δώρο του Κεν (σειρά 22), συμπληρωματικά και στην σειρά 3 η Μπάρμπι δείχνει τον θαυμασμό της με την χρήση επιφωνήματος(ουαού) όταν η Νίκη της προσφέρει ένα τραπεζάκι. Η Μπάρμπι στην σκηνή που λαμβάνει τα δώρα της δείχνει ένα αίσθημα υποστήριξης και σεβασμού προς τις φίλες της γιατί τις ευχαριστεί και προσπαθεί να δείξει ότι είναι ενθουσιασμένη με τα δώρα παρόλο που τα δώρα που λαμβάνει από αυτές δεν είναι αυτό που περίμενε. Στην συνέχεια η Μπάρμπι στην σκηνή που της προσφέρει ο Κεν το βραχιόλι (σειρά 21) παρατηρούμε πως συνεχίζει να διατηρεί την κατηγορία της παραδοσιακής γυναίκας γιατί ενθουσιάζεται μόνο με το δώρο του συντρόφου της που είναι ένα κόσμημα με λαμπερά χρώματα . Παράλληλα η Μπάρμπι χρησιμοποιεί αξιολογικά επίθετα προς τον σύντροφο της (είσαι το πιο ευγενικό αγόρι) κάτι που δηλώνει τον θαυμασμό της για τον Κεν. Στο τέλος βέβαια γίνεται μια προσπάθεια να αποτινάξει από πάνω της την κατηγορία της παραδοσιακής γυναίκας όταν ο σύντροφός της ρωτά την ηλικία της και αυτή είναι πρόθυμη να απαντήσει, αλλά τελικά εμείς οι τηλεθεατές δεν μαθαίνουμε την ηλικία της, άρα διατηρεί ως το τέλος την κατηγορία της παραδοσιακής γυναίκας.

Η φίλη της η Ρακέλ σε αντίθεση με την Μπάρμπι δημιουργεί μια έμφυλη κατηγορία πιο προοδευτική γιατί χρησιμοποιεί αρσενικές επικοινωνιακές στρατηγικές όπως τον ανταγωνισμό απέναντι στην Νίκη αφού την διακόπτει όταν συνομιλεί με την Μπάρμπι (σειρά 7). Επιπλέον χρησιμοποιεί υφολογικά στοιχεία που συνάδουν με το αρσενικό ύφος όπως η χρήση μη πρότυπης γλώσσας στη σειρά 10 13 και με την χρήση

της λέξης τσιγκουνεύτηκα. Τέλος ο Κέν στην συγκεκριμένη σκηνή έχει θηλυκό ομιλακό ύφος γιατί απογοητεύεται όταν δεν ενθουσιάζεται η Μπάρμπι με την σκούπα και το εκφράζει εντονα. Παρομοίως στις σειρές 17, 20 (αλήθεια νόμιζα ότι δεν θα της αρέσει) και 23, ο Κεν δηλώνει την αβεβαιότητα και τον δισταγμό του για το αν πρέπει να δείξει το βραχιόλι στην Μπάρμπι με την χρήση επισχετικών δεικτών ενώ λείπουν στοιχεία του αρσενικού ομιλιακού ύφους όπως η βεβαιότητα και η κυριαρχία στο διάλογο. ο Κεν παρουσιάζεται ως ο ιδανικούς ευαίσθητος σύντροφος της Μπάρμπι.

4.1.2 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ⁴

Λεπτά 0.14-1.05

Ο Ράιαν είναι φίλος και αντίζηλος του Κέν. Η Ρακέλ είναι αδελφή του Ράιαν και φίλη της Μπάρμπι που τη ζηλεύει, η Νίκη μία από τις καλές φίλες της Μπάρμπι.

Η Μπάρμπι κουβαλάει τις σακούλες με τα ψώνια της και κατευθύνεται στην πόρτα του σπιτιού της και ξαφνικά εμφανίζεται ο Κέν και την βοηθάει.)

1Κέν: εδώ είμαι Μπάρμπι.

2Μπάρμπι: ωωωω Κεν είναι σαν να έχεις ένα είδος σούπερ δύναμης που σου λείπει τότε χρειάζομαι βοήθεια.

3Κεν: ε σούπερ δύναμη;! Θα ήταν ωραίο!

4 (Ο Κεν μιλάει στην κάμερα, στο σαλόνι)

5 πολύ ωραίο η Μπάρμπι αίσθησή μου με προειδοποιεί όταν η Μπάρμπι χρειάζεται τις

---

⁴ Επεισόδιο <https://www.youtube.com/watch?v=kbul6b0Bt28> τελευταία ανάκτηση 5 Ιανουαρίου, 2016

σούπερ ικανότητες μου. Η σούπερ μου μπάρμπι δύναμη με κάνει τέλειο (νιώθει περήφανος)

6Κεν: εντάξει Μπάρμπι θα περάσω να σε πάρω το βράδυ στις 7 ακριβώς.

7Μπάρμπι: Ευχαριστώ ξανά:!

8(ο Κεν βγαίνει από το σπίτι της Μπάρμπι)

9 Ράιαν : δεν θα έπρεπε να ήσουν στην δουλειά;

10Κεν : συγγνώμη;

11Ράιαν: είναι μεσημέρι αγόρι μου(ειρωνικό) δεν έχεις δουλειά;

12Κεν: αν ένα πραγματικός άνδρας έχει πραγματική δουλειά πρέπει να πιάσω μια πραγματική δουλειά (ηρωική μουσική).

13Ράιαν: σπουδαία και όσο ψάχνεις για δουλειά φέρε μου ένα πραγματικό αναψυκτικό, είναι σκληρή δουλειά να είμαι ο εαυτός μου.

Τέλος σκηνής.

Ανάλυση:

Στην συγκεκριμένη σκηνή η Μπάρμπι ανήκει στην κατηγορία της παραδοσιακής γυναίκας που γοητεύεται όταν ο σύντροφός της τη βοηθάει κάθε φορά που χρειάζεται βοήθεια. Αναλυτικότερα η Μπάρμπι κάνει χρήση επιφωνημάτων (ωωω) σειρά 2 για να δείξει τον θαυμασμό της για την κίνηση του Κεν. Επιπλέον η Μπάρμπι είναι πολύ ευγενική απέναντι στον Κεν με την χρήση της λέξης ευχαριστώ (σειρά 5) επιπρόσθετα στην ίδια σειρά η Μπάρμπι ακολουθεί το θηλυκό ομιλιακό ύφος με την χρήση επιτατικού σειρά 7 με το οποίο δηλώνει το συναισθηματισμό την τρυφερότητα και την ευγένεια απέναντι στον Κεν. Ο Κεν από την άλλη υιοθετεί τον θηλυκό ομιλιακό ύφος με την χρήση ερώτησης και ερωτηματικής επιτόνησης στην σειρά 3 με την οποία δηλώνει αβεβαιότητα και δισταγμό για το αν όντως θα μπορούσε να είναι εκεί κάθε φορά που η Μπάρμπι θα χρειαζόταν την βοήθεια του. Όμως στην συνέχεια αποτινάσει τον θηλυκό τρόπο ομιλίας και υιοθετεί τον αρσενικό τρόπο ομιλίας (σειρά 4) με τη χρήση

εκφράσεων υπερηφάνειας, δύναμης και ηρωισμού (με τις σούπερ ικανότητες μου). Επιπλέον ο αρσενικός τρόπος ομιλίας αναδεικνύεται και με την χρήση καταφατικών προτάσεων, οι οποίες δηλώνουν βεβαιότητα και σιγουριά και όχι αβεβαιότητα και δισταγμό όπως πριν. Φυσικά τα παραπάνω στοιχεία φαίνονται εντονότερα με την μουσική επένδυση που γίνεται με τη χρήση ηρωικής μουσικής αλλά και με την στάση του σώματος του Κεν (φέρνει προς τα έξω το στήρνο κάτι που φανερώνει περηφάνια και ηρωικότητα). Στην συνέχεια ο Κεν ξανά χάνει για λίγο τον αρσενικό τρόπο ομιλίας του (σειρά 10) με την χρήση ερώτησης που φανερώνει δισταγμό και αδυναμία γιατί ο αντίζηλος του ο Ράιαν προσπαθεί να τον υποβιβάσει και τον πιάνει απροετοίμαστο. Στην συνέχεια όμως ο Κεν βρίσκει πάλι το αρσενικό ύφος ομιλίας με τη χρήση καταφατικών προτάσεων που δηλώνουν βεβαιότητα και δυναμισμό και με την επανάκτηση του ηρωικού στοιχείου (μουσική επένδυση).

Ο Ράιαν από την άλλη στην συγκεκριμένη σκηνή υιοθετεί το αρσενικό ύφος γιατί δείχνει φανερά την ζήλια και τον ανταγωνισμό εναντίον του Κεν, στον οποίο επιτίθεται λεκτικά με την χρήση αρνητικών προτάσεων σειρά 9 και 11(δεν έχει δουλεία;) και με την χρήση του ουσιαστικού αγόρι μου το οποίο είχε ειρωνική χροιά .

4.1.3 ΤΟ ΑΝΔΡΟ ΤΟΥ ΚΕΝ⁵

Λεπτά 0.02-0.53

Η Μπάρμπι δημιουργεί μια μπουτίκ ρούχων και αξεσουάρ που απευθύνονται σε γυναίκες και ο Κεν τη βοηθάει στις δουλείες.)

1Μπάρμπι: ευχαριστώ που έβαψες εκείνο τον τοίχο Κέ:εν.

---

⁵ Επεισόδιο <https://www.youtube.com/watch?v=t7VaT2srKkU> τελευταία ανάκτηση 5 Ιανουαρίου,2016

- 2 Κεν: θα κάνω τα πάντα για σένα Μπάρμπι.
- 3 (δείχνει μία σκηνή που οι φίλες τις Μπάρμπι ψώνιζαν και τα αγόρια τους βαριόντουσαν να περιμένουν τα κορίτσια τους να τελειώσουν τα ψώνια.)
- 4 Μπάρμπι :σε μερικά αγόρια δεν αρέσει να ψωνίζουν με τα κορίτσια τους όπως αρέσει σε εσένα Κεν.
- 5 (Ο Κέν μιλάει στην κάμερα καθισμένος σε μια πολυθρόνα)
- 6 Κεν: μια φορά η Μπάρμπι και εγώ πήγαμε σε ένα τριανταοκτάωρο μαραθώνιο αγορών, ανατριχιάζω και μόνο που το σκέφτομαι (τυλίγεται στην πολυθρόνα τρομαγμένος).
- 7 Κεν: θα ήθελες να ανακαινίσω ένα από τα δοκιμαστήρια; Θα το μετατρέψω σε αίθουσα αναμονής για τα αγόρια.
- 8 Μπάρμπι: σπουδαία ιδέα.
- 9 Κεν: ωραία (ο Κεν μπαίνει γρήγορα σε ένα δοκιμαστήριο το οποίο το προετοιμάζει για τα αγόρια)
- 10 Μπαρμπι: καλώς ήρθατε στη μπουτίκ μην ξεχνάτε τι καινούργια μας σειρά.
- 11 (η Μπάρμπι μιλάει με μια κοπέλα που μπήκε στην μπουτίκ με το αγόρι της, και αυτός εξαφανίζεται γρήγορα μέσα στο μαγαζί.)
- 12 Μπάρμπι: τι γίνεται; (έκπληκτη)
- 13 (η Μπάρμπι ανοίγει την πόρτα για να δει το ανακαινισμένο δοκιμαστήριο και βλέπει ένα χώρο γεμάτο ηλεκτρονικά, μπιλιάρδο και ψητά κρέατα)
- 14 Κεν : ο διαγωνισμός του φαγητού αρχίζει σε 5 λεπτά.
- 15 Μπάρμπι: ουάου Κεν είναι... Τέλειο για τα αγόρια.
- 16 Κεν: καλώς ήρθες στο άντρο του Κέν.... Ααα συμφωνείς με όλα αυτά...;
- 17 Μπάρμπι: αστειεύεσαι ...; Παϊδακι είναι αυτό (ενθουσιασμένη)

18 (η Μπάρμπι στην πολυθρόνα μπροστά στην κάμερα)

19 Μπάρμπι: μμμμμμ είναι τό:σο νό:στιμο δεν το κάνουμε αυτό αργότερα (το γύρισμα της σκηνής εννοεί)

20 Κεν: λοιπόν Ράιαν πως σου φαίνεται;

21 Ράιαν: φοβερό, η Μπάρμπι είναι μεγαλοφυΐα.

22 Κεν: εε βασικά ήταν δική μου ιδέα (νιώθει περηφάνια)

23 Ράιαν: εεε το μέρος είναι κακόγουστο , τα παιδάκια λιπαρά και οι μερίδες πολύ μικρές (πετάει κάτω το παιδάκι, αλλά μόλις φύγει ο Κεν ξανά παίρνει το παιδάκι)

24 Ράιαν: αυτό είναι πολύ νόστιμο (συνεχίζει να τρώει ενώ συγχρόνως χαϊδεύει το παιδάκι)

Τέλος σκηνής

Ανάλυση

Στην συγκεκριμένη σκηνή παρατηρούμε τον Κεν που προσπαθεί να βοηθήσει τη Μπάρμπι να δημιουργήσει τη δική της μπουτίκ ρούχων, έτσι ο Κεν βοηθάει στις χειρωνακτικές εργασίες όπως το βάψιμο των τοίχων. Αναλυτικότερα ο Κεν με την συμπεριφορά του στο συγκεκριμένο απόσπασμα φαίνεται να ανήκει στην κατηγορία του παραδοσιακού άντρα, που βοηθάει τη σύντροφό του αναλαμβάνοντας τις δύσκολες εργασίες. Η Μπάρμπι από την άλλη υιοθετεί ένα θηλυκό ομιλιακό ύφος αφού ευχαριστεί θερμά για την βοήθεια τον σύντροφό της και κάνει χρήση επιτατικού στην σειρά 1 (Κέ:ν) με το οποίο δηλώνει την τρυφερότητα και τα συναισθήματα απέναντι στον Κεν, επιπλέον είναι ένας τρόπος να τον ευχαριστήσει για την προσπάθεια του.

Στην συνέχεια ακολουθεί μια σκηνή στην οποία τα κορίτσια πάνε να ψωνίσουν στην μπουτίκ της Μπάρμπι μαζί με τα αγόρια τους, όμως τα αγόρια βαριούνται πολύ αυτήν την διαδικασία. Τότε η Μπάρμπι αναγνωρίζει στο δικό της αγόρι το πλεονέκτημα να του αρέσουν τα ψώνια, ο Κεν στην δήλωση αυτή της συντρόφου του σιωπά. Εδώ ο Κεν χρησιμοποιεί τη μέθοδο της σιωπής για να αποφύγει να εκφράσει τα συναισθήματά

και τη γνώμη του μπροστά στην σύντροφό του, για τον λόγο αυτό επιλέγει να εκφράσει τα αρνητικά του συναισθήματα μόνος μπροστά στην κάμερα και όχι μπροστά στην σύντροφό του για να μην φανερώσει την αδυναμία του και σαν παραδοσιακός άνδρας ποτέ δεν εκφράζει δημόσια τα συναισθήματα του. Μετά λοιπόν από όλα αυτά ο Κεν προτείνει στην Μπάρμπι να μετατρέψει ένα δοκιμαστήριο σε χώρο αναμονής για τα αγόρια, η Μπάρμπι συμφωνεί με την ιδέα του Κεν και δείχνει τον θαυμασμό της για την πρόταση του συντρόφου της στην σειρά 8 (σπουδαία ιδέα). Αμέσως μετά ο Κεν δημιουργεί ένα χώρο γεμάτο ηλεκτρονικά παιχνίδια, μπιλιάρδο και μια ψησταριά για να ψήνουν, ένας χώρος που έχει μεγάλη ανταπόκρισή από τον ανδρικό πληθυσμό. Η Μπάρμπι βλέπει τον χώρο που δημιούργησε ο Κεν και δείχνει τον θαυμασμό της με την χρήση επιφωνήματος (ουάου) στην σειρά 15. Αμέσως μετά, στην ίδια σειρά φανερώνει τον δισταγμό της με τη χρήση κενών στο λόγο της. Εν τω μεταξύ ο Κεν καλωσορίζει τη σύντροφό του στο άνδρο του Κεν όπως το ονομάζει.

Ενώ ο Κεν σε όλη την σκηνή χρησιμοποιεί το αρσενικό ομιλιακό ύφος στο συγκεκριμένο σημείο φανερώνει την αμφιβολία και το δισταγμό του για το αν συμφωνεί η Μπάρμπι με τις ενέργειες του με την χρήση ερώτησης (σειρά 16). Στην συνέχεια η Μπάρμπι δημιουργεί μια έμφυλη κατηγορία λίγο πιο προοδευτική με την χρήση της λέξης αστειεύεσαι (σειρά 17) κάτι που φανερώνει την χαλαρότητα στο λόγο της. Σύντομα όμως εγκαταλείπει αυτή την κατηγορία με την χρήση ερώτησης. Επιπλέον στην σειρά 19 η Μπάρμπι δεν τρώει το παιδάκι της μπροστά στον Κεν, αλλά στο καναπέ μπροστά στην κάμερα, κάτι που δηλώνει πάλι την κατηγορία της παραδοσιακής γυναίκας αφού ενισχύει την στερεοτυπική αντίληψη ότι η γυναίκα δεν τρώει μπροστά στον σύντρόφό της γιατί ίσως νιώθει άβολα. Ωστόσο, τρώει το παιδάκι και μάλιστα με το χέρι χάνοντας εν μέρει την θηλυκότητα της. Στην συνέχεια η Μπάρμπι στην σειρά 19 χρησιμοποιεί επιτατικά (νό:στιμο) για να δηλώσει τον ενθουσιασμό της για τα ψητά κρέατα που έψησε ο Κεν.

Παρακάτω βλέπουμε έναν άλλον χαρακτήρα το Ράιαν ο οποίος συνομιλεί με τον Κεν. Ο Ράιαν υιοθετεί το αρσενικό ομιλιακό ύφος γιατί φανερώνει τον ανταγωνισμό εναντίον του Κεν στις σειρές 23 και 24. Όταν ο Κεν τον ρωτά πως του φαίνεται ο χώρος που δημιούργησε απαντά θετικά με την εκδήλωση θαυμασμού και επιδοκιμασίας (φοβερό) όμως όταν ο Κεν του είπε πως τον χώρο τον διαμόρφωσε αυτός άλλαξε

κατευθείαν μορφασμό και γνώμη χαρακτηρίζοντας τον χώρο κακόγουστο με σκοπό να αποθαρρύνει τον Κέν που ένιωθε περήφανος και χαρούμενος για την ιδέα του. Επιπρόσθετα ένα ακόμη στοιχείο του αρσενικού τρόπου ομιλίας του Ράιαν είναι ότι χρησιμοποιεί στον λόγο του καταφάσεις και καμία ερώτηση κάτι που δηλώνει την βεβαιότητα και την σιγουριά στο λόγο του.

4.2 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΚΗΝΩΝ ΣΤΡΟΥΜΦΑΚΙΑ

4.2.1 Η ΜΟΙΡΑΣΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΑΤΑΣ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΣΤΡΟΥΜΦΑΚΙΑ⁶

Μπαμπαστρούφ (μπ), Προκόπης (πρ), Σπιρτούλης (σπρ), Γκρινιάρης (γρ), Ξεφτέρης (ξεφτ) Στρουμφίτα (στρουμφ), Μελένιος (Μέλ), Μουσούδης (μους).

1 μπ: ένα για σένα , ένα για σένα ένα για σένα ένα για σένα(Ο Μπαμπαστρούφ μοιράζει ένα κομμάτι στρουμφοπατάτας σε κάθε στρουμφάκι.)

2 πρ : το καλό με τον Μπαμπαστρούφ είναι ότι έχει πολύ σταθερές αρχές αυτός ο άνθρωπος (δείχνει ενοχλημένος και δυσαρεστημένος με την διαδικασία)

3 μπ: να λείπουν τα υπονοούμενα παρακαλώ (νευριασμένος)

4 σπρ: ευχαριστώ Μπαμπαστρούφ ... πωως αχ δεν παίζω δεν παίζω δεν παίζω το κομμάτι του Προκόπη είναι μεγαλύτερο από το δικό μου.(εκνευρισμένος)

5 Πρ: τι λες καλέ; αυτές είναι σκηνές από τι στουμφοπατάτα της Δευτέρας.

6 Γρ: και εγώ δεν παίζω(νευριασμένος)

---

⁶ Επεισόδιο https://www.youtube.com/watch?v=7ecGyZuKcac&list=PLVN31PWVdx3aVm1hWZK38YSsGx-Q_GygN&index=4 τελευταία ανάκτηση 3 Ιανουαρίου, 2016

7 Ξεφ.: σκασίλα μου.

8 (όλα τα στρουμφάκια μιλούν ταυτόχρονα)

9 Μπ: Ησυχία! Ακούστε με μικρά μου στρουμφάκια αφού όλοι περιμένετε από τον μουσούδι να σας φέρει στρουμφοπατάτες πρέπει να είστε ευχαριστημένοι με ό,τι μπόρεσε να βρει (ελαφρώς νευριασμένος) έτσι δεν είναι;

10 Στρουμ: Μ:α ο Μουσούδης είναι το μόνο στρουμφάκι που μυρίζετε τις στρουμφοπατάτες

11 Μελ: Μπορεί και τις βρίσκει κάτω από το χώμα

12 Μπ: χχμμμ τότε θα πρέπει να ζητήσετε από τον μουσούδι πως να βρίσκεται και εσείς στρουμφοπατάτες.

13 Μουσ :Με τα χαράς Μπαμπαστρούφ.

14 Στρουμφ: αχ στα αλήθεια θα με διδάξεις ψοφάω για μάθηση. (η Στρουμφίτα φιλάει στο μάγουλο τον μουσούδι.)

15 Μους: Στουμφίτα με κάνεις και ντρέπομαι χε χε χε (ο Μουσούσης γοητεύεται από την κίνηση της Στρουμφίτας)

τέλος σκηνής.

Ανάλυση

Στην παραπάνω σκηνή παρακολουθούμε τα στρουμφάκια τα οποία μοιράζονται την στρουμφοπατάτα την οποία ξέρει να βρίσκει μόνο ο Μουσούδης, για το λόγο αυτό αναλαμβάνει αυτός για την εύρεση τους. Στον δρόμο όμως τον κυνηγάει ο Δρακουμέλ με αποτέλεσμα να του πέσουν όλες οι στρουμφοπατάτες στην διαδρομή εκτός από μία που του απέμεινε στο σάκο του. Τώρα όμως τα στρουμφάκια πρέπει να μοιραστούν μια πατάτα. Τον ρόλο του δίκαιου που θα μοιράσει την πατάτα ισάξια την αναλαμβάνει ο Μπαμπαστρούφ ο οποίος είναι ο μεγαλύτερος άνδρας και ο σοφότερος του χωριού.

Αναλυτικότερα στην αρχή της σκηνής παρακολουθούμε τον Μπαμπαστρούφ που

έχει βάλει στην σειρά τα στρουμφάκια για να τους μοιράζει ένα κομμάτι στρουμποπατάτας. Ο Προκόπης είναι αυτός που παίρνει το πρώτο κομμάτι και αντιδράει αρνητικά στην διαδικασία αυτή σχολιάζοντας αρνητικά και με ειρωνεία τον χαρακτήρα του Μπαμπαστρούφ με την χρήση της προσφώνησης ‘αυτός ο άνθρωπος’. Στην συνέχεια ο Μπαμπαστρούφ απαντάει στο ειρωνικό σχόλιο του Προκόπη φανερά ενοχλημένος αλλά παρόλα αυτά διατηρεί το προφίλ του σοφότερου και ωριμότερου στο στρουμποχωριό. Με αφορμή την αντίδραση του Προκόπη ζητάει να τον σεβαστούν με την χρήση της λέξης παρακαλώ που δηλώνει αίτημα να σταματήσουν τα υπονοούμενα και συγχρόνως κάνει παρατήρηση προς τον Προκόπη. Αμέσως μετά ο Σπιρτούλης είναι αυτός που παίρνει το δεύτερο κομμάτι. Ο Σπιρτούλης είναι ο μοναδικός χαρακτήρας στα στουμφάκια που πάντα θέλει να βοηθάει τον Μπαμπαστρούφ και συνήθως δεν του φέρνει αντίρρηση. Στην αρχή λοιπόν ευχαριστεί τον Μπαμπαστρούφ και εκφράζει την ευγνωμοσύνη για το κομμάτι που του έδωσε στην συνέχεια όμως δείχνει έντονα το παράπονο του με το επιχείρημα πως το κομμάτι του Προκόπη είναι μεγαλύτερο (σειρά 4). Στην συνέχεια ο Προκόπης απαντάει στον Σπιρτούλη δείχνοντας φανερά ενοχλημένος. Στο σημείο αυτό ο Προκόπης υιοθετεί το αρσενικό ομιλιακό ύφος γιατί χρησιμοποιεί τη μη πρότυπη γλώσσα (τι λές καλέ;). Επιπλέον ο Προκόπης χρησιμοποιεί ερωτηματική επιτόνηση στην συγκεκριμένη φράση όχι όμως για να κάνει μια ερώτηση αλλά για να δείξει την αντίθετη άποψη, την ειρωνεία και τον εκνευρισμό του. Αργότερα και ο Γκρινιάρης έδειξε την δυσαρέσκεια του και ο Ξεφτέρης την ανταπέδωσε (σειρά 7) χρησιμοποιώντας και αυτός μια πιο τολμηρή γλώσσα (σκασίλα μας). Παρατηρούμε στο πρώτο σκέλος αυτής της σκηνής πως όλα τα στρουμφάκια ο Προκόπης, ο Ξεφτέρης, ο Γκρινιάρης και ο Σπιρτούλης υιοθετούν το αρσενικό ομιλιακό ύφος γιατί είναι έτοιμα να επιτεθούν το ένα στο άλλο και φανερώνουν έντονα τον ανταγωνισμό μεταξύ τους με την χρήση μη πρότυπης γλώσσας. Επιπλέον στο τέλος καταλήγουν να διακόπτουν ο ένας τον άλλον και να μιλούν ταυτόχρονα .

Ο Μπαμπαστρούφ στην συγκεκριμένη σκηνή κατασκευάζει την ταυτότητα του μεγαλύτερου και σοφότερου άνδρα στο στρουμποχωριό, για τον λόγο αυτό είναι και ο αρχηγός του χωριού που βρίσκει πάντα αυτός την λύση για ο,τι προβληματίζει τα στουμφάκια. Ο Μπαμπαστρούφ υιοθετεί και αυτός ένα αρσενικό ομιλιακό ύφος γιατί προστάζει τα στουμφάκια να σταματήσουν και να είναι ευχαριστημένα με ό,τι έφερε ο

Μουσουδης (σειρά 9). Όμως διατηρεί την ψυχραιμία του και δεν εμπλέκεται στον καβγά που άρχισαν τα υπόλοιπα στρουμφάκια.

Στο συγκεκριμένο σημείο εμφανίζεται η Στρουμφίτα η οποία χρησιμοποιεί το θηλυκό ομιλιακό ύφος γιατί χρησιμοποιεί ερώτηση για να εκφράσει τις ανησυχίες της, η οποία ανοίγει και τον δρόμο για την εξέλιξη της συζήτησης. Επιπλέον κάνει χρήση επιτατικού (μα:) το οποίο δηλώνει στην συγκεκριμένη στιγμή συναισθηματισμό. Στην συνέχεια ο Μπαμπαστρούφ προτείνει ο Μουσουδης να μάθει στα υπόλοιπα στρουμφάκια πως να ψάχνουν στρουμφοπατάτες. Στο σημείο αυτό βλέπουμε πάλι την Στρουμφίτα στο ρόλο της παραδοσιακής γυναίκας η οποία δείχνει τον ενθουσιασμό της (αχ στα αλήθεια) που θα την διδάξει ο Μουσουδης ολοκληρώνοντας με ένα φιλί στο μάγουλο του Μουσουδι. Όλες οι κινήσεις της Στρουμφίτας δηλώνουν την ευαισθησία, την ευγένεια και την τρυφερότητα της απέναντι στο Μουσουδι, αλλά και τη θέληση της να μάθει κάτι καινούργιο από ένα άλλο στρουμφάκι.

4.2.2 Ο ΡΩΜΑΙΟΣ ΚΑΙ Η ΣΤΡΟΥΜΦΙΤΑ⁷

Λεπτά: 2:05-3:20

(Είναι άνοιξη και όλα τα στρουμφάκια δείχνουν ερωτευμένα με την Στρουμφίτα και ο Μπαμπαστρούφ παρατηρεί αυτή την αλλαγή.)

1 Μπαμπαστρούφ: χα χα χα αυτά παθαίνουν την άνοιξη συνηθισμένο φαινόμενο.

2 Στρουμφίτα: γιούχου γεια σου Μπαμπαστρούφ. (η Στρουμφίτα χαιρετάει τον Μπαμπαστρούφ από το μπαλκόνι της)

3 Στρουμφάκια: κάνε πέρααα..... (τρέχουν όλα τα στρουμφάκια με ανθοδέσμη στην Στρουμφίτα και πατάνε τον Μπαμπαστρούφ)

4 Μπαμπαστρούφ: κάτι παραπάνω από συνηθισμένο.

---

⁷ Επεισόδιο https://www.youtube.com/watch?v=TkLV_n5vqdk τελευταία ανάκτηση 9 Ιανουαρίου, 2016

5 Στρουμφάκια: ορίστε Στρουμφίτα αυτά για εσένα.

6 Προκόπης: ΑΑΑΑΑ ΣΤΑΜΑΤΗΣΤΕ , Στρουμφίτα για πες μου πες μου με θες να με παντρευτείς;

7 Στρουμφίτα: ωω με συγκινείς πολύ Προκόπη αλλά ξέρεις....

8 Στρουμφάκια: ΠΑΝΤΡΕΨΟΥ ΜΕΕ.. [όχι εμένα] , [εμένα]...

9 Μπαμπαστρούφ: παιδιά σταματήστε δεν ντρέπεστε το ζαλίσσατε το καημένο το κορίτσι συγκρατηθείτε!!(εκνευρισμένος) Δεν πρέπει να τους παρεξηγείς Στρουμφίτα μου.. εε αλλά αν πραγματικά σκέφτεσαι να παντρευτείς... εεε... τι θα έλεγες για κάποιον μεγαλύτερο; Δηλαδή ωριμότερο με κάποια πείρα στην ζωή. (είναι ντροπαλός)

10 Στρουμφίτα: ναι μα:....

11 Μπαμπαστρούφ: σκέψου το να γινόσουν κυρία Μπαμπαστούφ.

12 Στρουμφίτα : ναι βέβαια:...(δεν προλαβαίνει να ολοκληρώσει)

13 Μπαμπαστρούφ: και όχι μονάχα αυτό... ε καλύτερα να σε αφήσω να το σκεφτείς μόνη σου....

14 Αχ να ήμουν 450 χρόνια νεότερος (καθώς φεύγει από το σπίτι της Στρουμφίτας..)

Τέλος σκηνής

Ανάλυση σκηνής.

Στην συγκεκριμένη σκηνή παρατηρούμε τα στρουμφάκια να δείχνουν το έρωτα τους για την Στρουμφίτα και να ανταγωνίζονται μεταξύ τους για τον έρωτα της Στρουμφίτας. Πιο συγκεκριμένα στην αρχή της σκηνής η Στρουμφίτα χαιρετά τον Μπαμπαστρούφ με νάζι και ενθουσιασμό από το μπαλκόνι της χρησιμοποιώντας επιφώνημα (γιουχου) στην σειρά 2. Όμως ο Μπαμπαστρούφ δεν προλαβαίνει να χαιρετήσει την Στρουμφίτα τον σπρώχνουν τα στρουμφάκια με λουλούδια και διάφορα δώρα για την Στρουμφίτα, τότε ο Μπαμπαστρούφ καταλαβαίνει πως κάτι συμβαίνει εδώ. Όλα τα στρουμφάκια φέρνουν δώρα στην Στρουμφίτα και της τα προσφέρουν, συγχρόνως όμως τα στρουμφάκια

σπρώχνονται μεταξύ τους και μιλούν ταυτόχρονα προσπαθώντας να γοητεύσουν την Στρουμφίτα. Ο Προκόπης διατάζει τα υπόλοιπα στρουμφάκια να σταματήσουν για να μιλήσει αυτός για να της κάνει πρόταση γάμου.

Η Στρουμφίτα στη συγκεκριμένη σκηνή κατασκευάζει την κατηγορία της παραδοσιακής γυναίκας γιατί γοητεύεται από την πρόταση του Προκόπη και παρόλο που δεν έχει σκοπό να δεχτεί την πρόταση του Προκόπη απαντά χρησιμοποιώντας επιφώνημα (ωω) τα οποία φανερώνει έκπληξη και θαυμασμό. Η Στρουμφίτα παραμένει πολύ ευγενική μαζί του φυσικά δεν προλαβαίνει να ολοκληρώσει την πρόταση της γιατί τα υπόλοιπα Στρουμφάκια φωνάζουν όλα μαζί να παντρευτεί κάποια από αυτά.

Στην συγκεκριμένη σκηνή μπορούμε να πούμε πως όλα τα στρουμφάκια υιοθετούν ένα αρσενικό τρόπο συμπεριφοράς αφού από την αρχή ως το τέλος της σκηνής ανταγωνίζονται μεταξύ τους. Ο ανταγωνισμός φαίνεται και από εξωγλωσσικά στοιχεία για παράδειγμα ότι σπρώχνει το ένα το άλλο συνεχώς για να φτάσουν πρώτα στην Στρουμφίτα αλλά και από γλωσσικά στοιχεία γιατί το ένα στρουμφάκι διακόπτει το άλλο. Στην συνέχεια παρεμβαίνει ο Μπαμπαστρούφ και χρησιμοποιεί αυστηρό ύφος για να ησυχάσει τα στρουμφάκια ώστε να μην ενοχλούν την Στρουμφίτα. Στην συνέχεια όμως αλλάζει τελείως συμπεριφορά όταν απευθύνεται στην Στρουμφίτα, χαμηλώνει το ύψος της φωνής του, γίνεται πιο γλυκός ,πιο στοργικός και διστακτικός, καθώς προσπαθεί να της πει πως αν θέλει να παντρευτεί μπορεί να παντρευτεί ένα μεγαλύτερο σε ηλικία άνδρα δηλαδή αυτόν. Η Στρουμφίτα παρατηρούμε πως διατηρεί τον ρόλο της παραδοσιακής γυναίκας αφού πάλι αφήνει ελλιπής την πρόταση της γιατί την διακόπτει ο Μπαμπαστρούφ κάτι που φανερώνει αδυναμία και δισταγμό από τη μεριά της. Επιπλέον κάνει χρήση επιτακτικού (μα:) στη σειρά 10 το οποίο και αυτό δηλώνει τον δισταγμό της. Ο Μπαμπαστρούφ συνεχίζει την προσπάθεια του να μεταπείσει την Στρουμφίτα να τον παντρευτεί όμως φαίνεται ο δισταγμός και η αμφιβολία του στην σειρά 13 γιατί προσπαθεί να ολοκληρώσει την επιχειρηματολογία του όμως διακόπτει τον εαυτό του με την δικαιολογία ότι πρέπει να αφήσει την Στρουμφίτα να το σκεφτεί.

Στην συγκεκριμένη σκηνή έχει πολύ ενδιαφέρον να παρατηρήσουμε πώς η Στρουμφίτα παρουσιάζεται σαν ένα γλυκό και όμορφο πλάσμα το οποίο είναι το αντικείμενο πόθου για όλα τα στρουμφάκια. Οι άντρες της σκηνής που στην συγκεκριμένη περίπτωση είναι τα στρουμφάκια και ο Μπαμπαστρούφ διακόπτουν

συνεχώς την Στρουμφίτα ελέγχοντας την θεματολογία της συζήτησης ενώ από την άλλη η Στρουμφίτα δεν έχει ενεργό ρόλο στην συζήτηση. Τέλος η Στρουμφίτα στο συγκεκριμένο επεισόδιο εμφανίζεται ως αντικείμενο πόθου ακόμα και από τον Μπαμπαστρούφ ο οποίος είναι ο αρχηγός και ο σοφός του χωριού που πάντα κρατάει τις ισορροπίες ανάμεσα στα υπόλοιπα στρουμφάκια όμως τώρα βλέπουμε πως και αυτός υποκύπτει στη γοητεία της Στρουμφίτας.

4.2.3 Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΟΥΜΦΙΤΑΣ

Σκηνή 3 επεισόδιο 2

Λεπτά 12.33

Μπαμπαστρούφ (μπ) στρουμφίτα(στρουμφ), στρουμφάκια(όλα τα στρουμφάκια μαζί), Σπιρτούλης (σπιρ.) Προκόπης (προκ) χαχανουλίζει,Μάγαιρα (Μάγ)

(ο Μπαμπαστρούφ σε αυτή την σκηνή προσπαθεί να μεταμορφώσει την Στρουμφίτα που είναι δημιούργημα του Δρακουμέλ σε ένα κανονικό και καλό στρουμφάκι).

1Μπ: Για κορμί Αφροδίτη, και λίγη κρεμμίτσα μπεσαμέλ. Εμπρός λυθείτε μάγια του Δρακουμέλ επιθυμώ να στρουμφιστεί μπροστά μου μια νέα Στρουμφίτα που θα είναι μία και μοναδική.(η Στρουμφίτα ταυτόχρονα μεταμορφώνεται από ένα μία μελαχρινή με κοντά μαλλιά Στρουμφίτα σε μια ξανθιά Στρουμφίτα.)

2Μπ: μικρά μου παιδιά σας παρουσιάζω τώρα μια νέα και ωραία και ολοκαίνουργια Στρουμφίτα.

3Στρουμφάκια: ααααααααααααααα!!(ενθουσιασμένα για την νέα εμφάνιση της Στρουμφίτας)

4Στρουμφ: Γεια σας αγόρια.

5Στρουμφάκια: Είναι κούκλα είναι σταρ! (τα στρουμφάκια φεύγουν τρέχοντας)

6Στρουμφ: ε; που πήγαν πάλι

7Στρουμφάκια: Σου φέραμε δωράκια.

8Στρουμφίτα: α τώρα μάλιστα!

9Σπιρτ: Αυτό από τον Σπιρτούλη.

10Προκ: Έει εγώ στρούμφισα πρώτος

11Χαχανουλis.: Στρουμφίτα κοίτα ένα δωράκι και από μένα χχαχαχχα

12Σπιρτ: Ωω μη θα την στρουμφίσεις πρόσεχε! Να να να (πατάει την τούρτα του Χαχανουλι που προοριζόταν για την Στρουμφίτα.)

13Χαχανούλις: έχεις δει τούρτα με κεράσια να κάνει μπάμ;! Ε πες μου; (νευριασμένος)

14Σπιρτούλης: εμμμ ναι στρούμφισα λάθος Χαχανούλι (πετάει ο Χαχανούλις τον Σπιρτούλη έξω από το χωριό)

15Σπιρτούλης: Αα τι προβληματικό στρουμφ δεν έχει καθόλου χιούμορ.

16 (στην συνέχεια ο μάγειρας του χωριού προσφέρει μια τούρτα στην Στρουμφίτα και ένα άλλο στρουμφάκι του πετάει ένα γλυκό στο κεφάλι.)

17Μάγειρ: Αα τι αστεία είναι αυτά.

18(στην συνέχεια όλα τα στρουμφάκια πετάνε τα δώρα ο ένας στον άλλον.)

19Στρουμφ: Μα τι έπαθαν όλοι τους τελικά;

20Μπαμπ: Εεεεε καλύτερα να γυρίσεις στο σπιτάκι σου κορίτσι μου για να... εε φρεσκαριστείς.

21Στουμφ :Μπαμπαστρούφ ξέρω ότι φαίνομαι τώρα σαν αληθινό στρουμφάκι αλλά δεν είμαι σίγουρη αν αισθάνομαι και έτσι.

22Μπαμπ: πιστεύω αυτό το ζήτημα θα το λύσεις μόνη σου

23Στρουμφ: Μόνη μου; Μα πώς;

24Μπαμπ: Αυτό θα το ξες όταν στρουμφίσει η ώρα καλό μου κορίτσι γεια σου τώρα.

Τέλος σκηνής

ανάλυση

Η συγκεκριμένη σκηνή είναι από τα πρώτα επεισόδια από τα στρουμφάκια στο οποίο εμφανίζεται για πρώτη φορά η Στρουμφίτα. Στην αρχή η Στρουμφίτα εμφανίζεται στο χωριό ως δημιουργήμα του Δρακουμέλ το οποίο είχε σκοπό να βοηθήσει τον Δρακουμέλ να εντοπίσει το χωριό και να πιάσει τα στρουμφάκια. Στη σκηνή παρουσιάζετε ο Μπαμπαστρούφ που μεταμορφώνει την Στρουμφίτα σε ένα καλό στρουμφάκι που δεν θα είναι πλέον δημιουργήμα του Δρακουμέλ αλλά θα είναι ίδιο με τα υπόλοιπα στρουμφάκια. Πιο συγκεκριμένα παρατηρούμε στην σειρά 1 τον Μπαμπαστρούφ να μεταμορφώνει με τα μαγικά του την Στρουμφίτα. Όσο αφορά την εξωτερική εμφάνισή της η Στρουμφίτα από ένα στρουμφάκι με κοντά μελαχρινά μαλλιά μεταμορφώνεται σε μια ξανθιά με μακριά και πλούσια μαλλιά, με ένα όμορφο κοντό φόρεμα και μεγάλα αμυγδαλωτά μάτια. Στο συγκεκριμένο σημείο εντοπίζεται το στερεότυπο της όμορφης γυναίκας η οποία συνήθως είναι οι γυναίκες με μακριά ξανθά μαλλιά και όμορφο βλέμμα. Στην συνέχεια ο Μπαμπαστρούφ παρουσιάζει στα υπόλοιπα στρουμφάκια την Στρουμφίτα, στο σημείο αυτό παρατηρούμε ότι ο Μπαμπαστρούφ για να παρουσιάσει την Στρουμφίτα χρησιμοποιεί τα επίθετα νέα και ωραία (σειρά 2). Με την χρήση αυτών των επιθέτων ο Μπαμπαστρούφ επισημάνει πως η καινούργια Στρουμφίτα δεν είναι μόνο διαφορετική ως προς την συμπεριφορά αλλά και εξωτερικά. Εκείνο που έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι ότι η Στρουμφίτα όταν ήταν κακιά γιατί εκτελούσε τις διαταγές του Δρακουμέλ ήταν και εξωτερικά λιγότερο όμορφη ενώ τώρα που πλέον με τα μαγικά του Μπαμπαστρούφ είναι ένα καλό Στρουμφάκι όπως όλα τα άλλα, είναι και να όμορφο γοητευτικό Στρουμφάκι. Δηλαδή η καλοσύνη εμφανίζεται ανάλογη της ομορφιάς.

Έπειτα όταν η Στρουμφίτα εμφανίζεται στα στρουμφάκια αυτά δείχνουν έντονο θαυμασμό και έκπληξη για την εμφάνιση της με την χρήση επιφωνήματος (αα) στην σειρά 3. Η Στρουμφίτα χαιρετά τα αγόρια και αυτά φανερώνουν λεκτικά τον θαυμασμό τους αφού την αποκαλούν κούκλα και σταρ και αμέσως εξαφανίζονται από μπροστά της. Η Στρουμφίτα αναρωτιέται που πήγαν τα στρουμφάκια και εμφανίζονται αμέσως με δώρα και λουλούδια για την ίδια, η Στρουμφίτα χαίρεται που της προσφέρουν δώρα. Στην συνέχεια παρακολουθούμε μια σκηνή ανταγωνισμού ανάμεσα στα υπόλοιπα

στρουμφάκια γιατί το ένα στρουμφάκι σαμποτάρει το άλλο στρουμφάκι καταστρέφοντας τα δώρα της Στρουμφίτας και πετώντας όλα τα γλυκά ο ένας στον άλλον. Μετά από αυτό το γεγονός η Στρουμφίτα αναρωτιέται γιατί τα στρουμφάκια μαλώνουν , αναζητά μια απάντηση από τον Μπαμπαστρούφ , ο Μπαμπαστρούφ βέβαια δεν της δίνει μια απάντηση αλλά την προτρέπει να πάει στο σπίτι της με την δικαιολογία να φρεσκαριστεί. Άλλη μια φορά φαίνεται έντονα το έμφυλο στερεότυπο ότι μια γυναίκα συνήθως αποχωρεί από ένα δημόσιο χώρο για να φρεσκάρει το μακιγιάζ της. Αμέσως η Στρουμφίτα φανερώνει την αβεβαιότητα της (δεν είμαι σίγουρη) στην σειρά 21 στο Μπαμπαστρούφ για το αν πραγματικά είναι στρουμφάκι και αν μπορεί να αισθανθεί έτσι. Ο Μπαμπαστρούφ της λέει πως θα το λύσει μόνη της όμως η Στρουμφίτα με την χρήση ερώτησης στη σειρά 3 φανερώνει την αβεβαιότητα και την αδυναμία της να πάρει μια τέτοια απόφαση μόνη της και με έμμεσο τρόπο ζητά την καθοδήγηση του Μπαμπαστρούφ. Ο Μπαμπαστρούφ όμως είναι αμετάκλητος στην άποψη του απέναντι στην Στρουμφίτα και την προτρέπει να βρει την λύση μόνη της.

Από τα παραπάνω γίνεται κατανοητό ότι στην συγκεκριμένη σκηνή η Στρουμφίτα υιοθετεί το θηλυκό ομιλιακό ύφος και παρουσιάζεται ως παραδοσιακή γυναίκα. Ο ρόλος της Στρουμφίτας φαίνεται από την αποδοχή των δώρων από τα στρουμφάκια και από τον επιτονισμό των προτάσεων στο λόγο της ο οποίος έχει ένα θηλυκό ύφος. Η Στρουμφίτα εκφράζει έντονα την αβεβαιότητα, την αδυναμία και την αφέλεια με την χρήση ερωτηματικών προτάσεων προς τον Μπαμπαστρούφ.

Επιπλέον παρατηρούμε πως στην συγκεκριμένη σκηνή η Στρουμφίτα εμφανίζεται ως αντικείμενο έντονου πόθου γιατί όλα τα στρουμφάκια προσπαθούν να την γοητεύσουν με διάφορα δώρα κάτι που φανερώνει την θηλυκή της ταυτότητα . Από την άλλη τα στρουμφάκια υιοθετούν το αρσενικό ομιλιακό ύφος γιατί ανταγωνίζονται μεταξύ τους για την Στρουμφίτα. Αυτό βέβαια φανερώνεται με την χρήση επιφωνημάτων για να δείξουν τον εκνευρισμό και την δυσαρέσκεια τους προς τα υπόλοιπα στρουμφάκια στις σειρές 10 και 15 και φανερώνουν τον θαυμασμό τους για αυτήν πάλι με την χρήση επιφωνήματος. Ο ανταγωνισμός βέβαια φαίνεται και από εξώγλωσσικά στοιχεία όταν για παράδειγμα καταλήγουν να πετάνε ο ένας στον άλλον τα γλυκά που προοριζόντουσαν για την Στρουμφίτα. Τέλος ο Μπαμπαστρούφ υιοθετεί και αυτός το αρσενικό ομιλιακό ύφος γιατί ως αρχηγός του χωριού προσπαθεί να βοηθήσει την Στρουμφίτα και να την

προστατέψει όπως φαίνεται στην σειρά 20. Επίσης στο λόγο του χρησιμοποιεί καταφάσεις στις σειρές 22 και 24 που φανερώνουν την βεβαιότητα και την σιγουριά για την απόφασή του και την στάση του απέναντι στην Στρομφίτα .

4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΚΗΝΩΝ ΧΕΛΩΝΟΝΙΤΣΑΚΙΑ

4.3.1 ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΟΥ ΜΑΙΚΑ

Επεισόδιο 9⁸

λεπτά 0.21-1:46

(τα χελωνοιτσάκια ψάχνουν το δάσκαλο τους και θετό πατέρα τους Σπλίντερ ο οποίος αγνοείτε).

1Μαικ: ααα ωραίο παιχνίδι χαχαχα (δυνατό γέλιο)

2Λεονάρντο: έλα Μάικλ πρέπει να βοηθήσουμε το Ντονατέλο να βρει τα χαμένα κομμάτια του Σπλίντερ (του δασκάλου τους) το θυμάστε αυτό;!

3Ραφαέλ: εεε στην υπόλοιπη ζωή σου θα παίζεις ηλίθια βιντεοπαιχνίδια; (θυμωμένος)

4Μαικ: ηλίθια βιντεοπαιχνίδια; Φίλε αυτό είναι σούπερ κουεστ το σπουδαιότερο ηλεκτρονικό παιχνίδι ρόλων στον κόσμο (σηκώνεται από την θέση του).

5Αυτό είναι που θα εμπνεύσει τη δημιουργία του Έλικ σε 100 χρόνια από τώρα. Είναι καταπληκτικό (πανηγυρίζει και συνεχίζει να παίζει το ηλεκτρονικό του παιχνίδι) αναζητώ επικά λάφυρα και δόξα, αν το καλοσκεφτείς αποκτώ ικανότητες στο διαδίκτυο που ίσως φανούν χρήσιμες στην εύρεση των κομματιών γιατί κανείς δεν ξέρει μπορεί να συναντήσουμε κανένα δράκο εκεί μέσα.. αααα σωστά;(απογοητευόμενος γιατί έχασε στο παιχνίδι)

7Ντονατέλο: θα σας φανεί απίστευτο αλλά θα μου χρειαστεί όντως οι ικανότητες του

---

⁸ Επεισόδιο <https://www.youtube.com/watch?v=Pdh0b8JzSbQ> τελευταία ανάκτηση 5 Φεβρουαρίου 2016 .

Μάικ.

8Λεονάρντο: σοβαρά;! (τον κοιτάει με άγριο βλέμμα και δείχνει δύσπιστος)

9Μαικ: σοβαρά;

10Ντονατέλο: σοβαρά γιατί σύμφωνα με την τελευταία σάρωση μια μεγάλη ομάδα κομματιών του δασκάλου Σπλίντερ μόλις ξεβράστηκαν εκεί μέσα να τα...

11Ραφαέλ: ωχχ μάλλον πλάκα μας κάνεις...(εμφανώς πειραγμένος και δύσπιστος)

12Ντονατέλο: σοβαρολογώ κάποια κομμάτια του Σπλίντερ βρίσκονται εκεί μέσα στο σούπερ κουεστ πρέπει να μπούμε στο παιχνίδι για να τα περισώσουμε.

13Μαικ: τέλειά!

Τέλος σκηνής.

ανάλυση

Στην συγκεκριμένη σκηνή έχουμε όλα τα χελονονιτσάκια να περνάνε μία χαλαρή στιγμή, συγκεκριμένα ο Μάικλ παίζει το αγαπημένο του ηλεκτρονικό παιχνίδι και το διασκεδάζει. Συγχρόνως ο Ντονατέλο προσπαθεί να βρει τον δάσκαλο τους Σπλίντερ ο οποίος είναι ένας σοφός αρουραίος που τους βοηθούσε και τους καθοδηγούσε σε κάθε βήμα τους. Ο Λεονάρντο προσπαθεί να σηκώσει το Μαίικλ από το παιχνίδι για να βοηθήσουν όλοι μαζί τον Ντονατέλο.

Αναλυτικότερα παρατηρούμε πως ο Ραφαέλ χρησιμοποιεί το αρσενικό ομιλιακό ύφος γιατί στο λόγο του χρησιμοποιεί βωμολοχίες όπως στην σειρά 3 (ηλίθια βιντεοπαιχνίδια) για να δείξει την δυσαρέσκεια του για την συμπεριφορά του Μάικλ. Επιπρόσθετα στην σειρά 11 ο Ραφαέλ χρησιμοποιεί τη μη πρότυπη γλώσσα (πλάκα μας κάνεις) και κάνει χρήση επιφωνήματος αποδοκιμασίας (ωχχχχ) για να φανερώσει άλλη μια φορά την δυσαρέσκεια του προς τον Μάικλ. Ο Μάικλ αντιδράει στην επίθεση του Ραφαελ και προσπαθεί να αποδείξει την αξία και την σημαντικότητα του παιχνιδιού λέγοντας πως μέσα από αυτό θα αποκτήσει ικανότητες που θα φανούν χρήσιμες για την εύρεση του δάσκαλου Σπλίντερ δικαιολογώντας έτσι την αφοσίωση του στο παιχνίδι.

Επίσης μέσα από τον λόγο του φαίνεται πως αυτό που τον ελκύει στο παιχνίδι είναι τα λάφυρα και η δόξα δηλαδή η δύναμη. Συγχρόνως ο Μαίκλ φανερώνει την χαλαρότητα της κατάστασης χρησιμοποιώντας τη μη πρότυπη γλώσσα όπως στη σειρά 4(φίλε). Ο Λεονάρντο και αυτός χρησιμοποιεί τον αρσενικό τρόπο ομιλίας αφού προστάζει στην σειρά 2 με τον τρόπο του τον Μαίκλ να σταματήσει να ασχολείται με το παιχνίδι του και να βοηθήσει και αυτός το Ντονατέλο (πρέπει να βοηθήσουμε τον Ντονατέλο). Ο Ντονατέλο από την άλλη είναι αυτός που ψάχνει περισσότερο να βρει τον Δάσκαλο Σπλίντερ όμως είναι ο μονός που δεν προστάζει η δεν αποδοκιμάζει τον Μαίκλ αλλά αντίθετα συμφωνεί πως ίσως χρειαστούν οι ικανότητες που έχει αποκτήσει από το ηλεκτρονικό παιχνίδι. Όμως παρ' όλα αυτά και αυτός χρησιμοποιεί στο λόγο του προστακτική στην σειρά 12 με την οποία εκφράζει την επιθυμία του να επιβληθεί στα αδέρφια του.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε πως ο Λεονάρντο και ο Ραφαέλ έχουν έντονα το αρσενικό ομιλιακό ύφος γιατί επιτίθενται στον Μαικλ για την αδιαφορία του και χρησιμοποιούν προστακτική με σκοπό να τον προστάξουν για να συμμορφωθεί με τις επιθυμίες τους. Επιπλέον τον αποδοκιμάζουν και αμφισβητούν τα λεγόμενα του δηλαδή ότι το διαδικτυακό παιχνίδι θα τον βοηθήσει στην έρευνα για τον Σπλίντερ.

Ο Μαίκλ από την άλλη προσπαθεί να πείσει τα υπόλοιπα χελωνοιτσάκια ότι αυτό που κάνει εκείνη την στιγμή είναι σημαντικό, κάτι που δεν πιστεύει ούτε ο ίδιος. Επιπλέον όταν επιβεβαιώνονται τα λεγόμενα του από τον Ντονατέλο δείχνει ικανοποίηση και χαρά γιατί δεν χρειάζεται πλέον να απολογηθεί στα υπόλοιπα χελωνοιτσάκια ούτε να ρίξει τον εγωισμό του. Επιπλέον ο Μαικλ σε αυτό το σημείο νιώθει σημαντικός που θα μπορέσει να βοηθήσει στην έρευνα. Ο Ντονατέλο από την άλλη είναι ο μόνος από τα χελωνιντάκια που δεν επιτίθεται στον Μαίκλ για την συμπεριφορά του, αντίθετα επιβεβαιώνει πως οι ικανότητες του Μαικλ θα χρειαστούν στην πραγματικότητα. Είναι λοιπόν ο μόνος ο οποίος ανήκει σε μια πιο προοδευτική έμφυλη κατηγορία. Βέβαια και αυτός κάνει χρήση προστακτικής όπως αναφέραμε πιο πάνω αλλά δεν ήταν ποτέ επικριτικός ή ανταγωνιστικός απέναντι στο Μαικλ παρ' όλο που αυτός ήταν που έψαχνε περισσότερο για τα κομμάτια του Σπλίντερ.

4.3.2 ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΟΥ ΜΑΙΚΛ⁹

Επεισόδιο 9

λεπτά 9.34-11.31

1 Μάικ: υπάρχει και άλλος τρόπος να περάσουμε το ποτάμι, πάμε!!

2 Ραφαέλ: παρά είναι ενθουσιασμένος με αυτό.

3 Μαικλ: (μιλάει στον Άδη ο οποίος θα τους μεταφέρει με την βάρκα του στο κάστρο)

4 Στο κάστρο κύριε. χαλαρώστε ο τύπος είναι τελείως ακίνδυνος είναι απλώς μέρος του προγράμματος δεν είναι παίκτης (απευθύνεται στα υπόλοιπα χελωνισάκια) ωραία κοντεύουμε (βγαίνουν από την βάρκα και έξω από το κάστρο υπάρχει μία μάγισσα)

5 Μάγισσα: στοπ κανείς δεν περνάει αν δεν αφήσει τη σωστή προσφορά.

6 Λεονάρντο: θυμηθείτε τι είπε ο μάγος Κριτις πρέπει να της δώσουμε τρυφερότητα για να μας αφήσει να μπούμε.

7 Ντονατέλο: μα τι εννοούσε τρυφερότητα;

8 Ραφαελ: έλα τώρα γρίφος είναι, ένα πράγμα μπορεί να σημαίνει θα το κάνω εγώ, θα σας σώσω.. τρυφερότητα να δούμε όχι, όχι (κοιτάει στον μικροϋπολογιστή στο χέρι του αν μπορεί να βρει κάτι τρυφερό, και στην συνέχεια πάει κοντά στην μάγισσα) αααααα (κάνει κίνηση να την φιλήσει και η μάγισσα τον μετατρέπει σε βάτραχο)

9 Μάικλ: αυτό είναι ένα δώρο τρυφερότητας (δίνει στην μάγισσα μια καρδούλα)

10 Ορίστε!

---

⁹ Το επεισόδιο 9 υπάρχει εδώ <https://www.youtube.com/watch?v=ABcxshjfH0k> ανακτήθηκε 5 Φεβρουαρίου, 2016.

11 Μάγισσα : ααα (δείχνει ευχαριστημένη και ανοίγει την πόρτα)

12 Μάικλ: εε που είναι ο Ραφαελ;

13 Ραφαέλ: μου την δίνει αυτό το παιχνίδι.

Τέλος σκηνής

Ανάλυση

Στην συγκεκριμένη σκηνή παρακολουθούμε τα Χελωνοιτσάκια τα οποία μπαίνουν ουσιαστικά μέσα στο παιχνίδι που έπαιζε ο Μάικλ για να βρουν πληροφορίες για το δάσκαλο Σπλίντερ. Ο Μάικλ αναλαμβάνει κεντρικό ρόλο στην έρευνα γιατί γνωρίζει καλά το παιχνίδι και τους κανόνες του. Πιο συγκεκριμένα ο Μάικλ σε αυτή την σκηνή υιοθετεί το αρσενικό ομιλιακό ύφος γιατί προτρέπει τα υπόλοιπα Χελωνοιτσάκια να τον ακολουθήσουν φανερώοντας σιγουριά για τις κινήσεις το οποίο φαίνεται στο λόγο του όπως στην σειρά 1(πάμε!!). Επιπλέον όταν ο Μάικλ απευθύνεται στον Άδη ο οποίος είναι οδηγός της βάρκας χρησιμοποιεί τη μη πρότυπη γλώσσα τα οποία φανεώνει το χαλαρό ύφος, τη χρησιμοποιεί όμως όταν απευθύνεται στα υπόλοιπα χελωνοιτσάκια ενώ όταν απευθύνεται στο οδηγό της βάρκας του μιλάει με ευγένεια στην σειρά 5 (στο κάστρο κύριε).

Ο Ραφαέλ και αυτός υιοθετεί το αρσενικό ομιλιακό ύφος γιατί είναι αυτός που προσπαθεί να βρει το γρίφο για να ανοίξει την πύλη η μάγισσα αλλά τελικά καταφέρνει τα αντίθετα αποτελέσματα και η μάγισσα τον μεταμορφώνει σε βάτραχο. Αναλυτικότερα ο Ραφαέλ νιώθει σιγουριά ότι είναι ένα απλός γρίφος και δείχνει άγνοια για το τι είναι τρυφερότητα. Επιπρόσθετα το γεγονός ότι θεωρεί τρυφερότητα μόνο το φιλή δηλαδή κάτι απλώς ερωτικό υποδηλώνει την έλλειψη τρυφερών συναισθημάτων και ευαισθησίας άρα μας αποκαλύπτει ένα σκληρό χαρακτήρα. Ακόμα όταν προσπαθεί να φιλήσει την μάγισσα εκφράζει την δυσαρέσκεια του με έντονο επιφώνημα αποδοκιμασίας (ααααααα) κάτι που εκνεύρισε περισσότερο την μάγισσα. Ο Ντονατέλο και ο Λεονάρντο σε αυτήν την σκηνή δεν έχουν κάποιο ιδιαίτερο ρόλο. Ο Λεονάρντο εδώ υπενθυμίζει στα υπόλοιπα χελωνοιτσάκια πως πρέπει να δώσουν στην μάγισσα τρυφερότητα. Ο Ντονατέλο στην συγκεκριμένη σκηνή εκφράζει την απορία του για το τι είναι τρυφερότητα, αυτό

φανερώνει πως δεν γνωρίζει τα αισθήματα τρυφερότητας κάτι που φανερώνει το σκληρό χαρακτήρα του.

Στην σκηνή αυτή λοιπόν μπορούμε να συμπεράνουμε πώς και τα τρία χελωνισάκια υιοθετούν το αρσενικό ομιλιακό ύφος όμως μεταξύ τους υπάρχουν κάποιες διαφορές που υποδηλώνουν τον χαρακτήρα του καθενός. Ο Μάικλ φαίνεται να έχει τον ηγετικό ρόλο σε αυτή της σκηνή ,φανερώνεται στο λόγο του η σιγουριά των κινήσεων του με την χρήση καταφατικών προτάσεων. Ο Μάικλ γνωρίζει πως μπορούν να φτάσουν στο κάστρο και πιο είναι το κατάλληλο δώρο για την μάγισσα. Όμως ότι ο Μάικλ είναι ο μόνος που γνωρίζει τι είναι τρυφερότητα και πιο είναι ένα τρυφερό δώρο που θα ευχαριστήσει την μάγισσα ώστε να ανοίξει την πύλη δηλώνει μια πιο ευαίσθητη πλευρά του χαρακτήρα του. Ο Ραφαέλ το δεύτερο Χελωνοισάκι που έχει ενεργό ρόλο, χρησιμοποιεί και αυτός αρσενικό ομιλιακό ύφος όπως είδαμε και προηγουμένως γιατί εκφράζει σιγουριά για τις κινήσεις του και χρησιμοποιεί και αυτός καταφατικές προτάσεις (σειρές 2,8,13). Η διαφορά του Ραφαήλ από το Μάικλ είναι πώς δηλώνει στην αρχή και στο τέλος της σκηνής -όταν δηλαδή η μάγισσα τον μεταμορφώνει σε βάτραχο- την αντίρρηση και την δυσαρέσκεια του για την συμμετοχή στο παιχνίδι καθώς δεν είναι ενθουσιασμένος όπως ο Μάικλ. Επιπλέον παρόλο που δεν γνωρίζει το σωστό δώρο που θα εκφράζει τρυφερότητα για την μάγισσα δηλώνει σιγουριά στη σειρά 8. Επιπρόσθετα με τη φράση «θα το κάνω εγώ, θα σας σώσω» φανερώνει τον ηρωισμό και το δυναμισμό του.

Από τα παραπάνω αντιλαμβανόμαστε πως ο Ραφαέλ έχει μια πιο αρσενική ταυτότητα από τον Μάικλ καθώς είναι λιγότερο συγκαταβατικός και λιγότερος ευαίσθητος, αντίθετα ο Μάικλ είναι πιο ευαίσθητος και τρυφερός. Τέλος στην συγκεκριμένη σκηνή εμφανίζεται και ένας γυναικείος ρόλος η μάγισσα . Η μάγισσα από την άλλη υιοθετεί τον ρόλο της παραδοσιακής γυναίκας για τι παρ' όλο που είναι αυτή που ελέγχει την είσοδο στην πύλη και μπορεί να ζητήσει οτιδήποτε το μόνο που ζητάει είναι τρυφερότητα. Επιπλέον όταν νευριάζει με την χυδαιότητα του Ραφαέλ εμπνέεται από τα παραμύθια και τον μεταμορφώνει σε βάτραχο.

4.3.3 Η ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΤΟΥ ΡΑΦΑΕΛ

Επεισόδιο 12¹⁰

Λεπτά: 2:22-3:30

1 Ραφαέλ: ευχαριστώ που με έβγαλες από το εργαστήριο Μάικλ είχα τρελαθεί όλη την εβδομάδα.

2 Μάικλ: παραδέξου το φίλε ο Ντονατέλο και ο Λεονάρντο δεν μας χρειάζονται για να βρουν τα κομμάτια του Σπλίντερ

3 Ραφαέλ: για να μην πω για την προετοιμασία του γάμου του Κέισι και της Έμπριλ εγώ δεν ξεχωρίσω την ανθοδέσμη από το κουνουπίδι, είμαι άνθρωπος της δράσης, σχεδόν λυπάμαι που καταστρέψαμε τον Σρέντερ.

4 Μάικλ: ει σου υποσχέθηκα μια περιπέτεια και στην παρουσιάζω τώρα.

5 Ραφαέλ: σούπερ κακοί ωο ναι, ώρα για να ρίξουμε κανένα χεράκι.....

6 Μαικλ: εεε μη βιάζεσαι αδελφάκι μου δεν είναι σούπερ κακοί είναι σούπερ σπασίκες, είναι το φεστιβάλ κόμικς το κορυφαίο γεγονός της χρονιάς με επιστημονική φαντασία και υπερήρωες είναι τόσο εκπληκτικό που και ο χελωνοτάιντας θα είναι εκεί (εννοεί τον εαυτό του)

7 Ραφαέλ: ωο χάλια...

8 Μάικλ: μαα στάσου έχει και άλλο φέρνει μαζί του το νέο καταπληκτικό συνεργάτη του τον Χελομαν (του δείχνει μια στολή) εσένα Ραφαέλ εγώ έφτιαξα τις μπότες.

9 Ραφαελ : και τελικά θα τις πετάξεις..(εκνευρισμένος)

Τέλος σκηνής

---

¹⁰ Επεισόδιο 12 <https://www.youtube.com/watch?v=fBAVZJyHfw> τελευταία ανάκτηση 20 Ιανουαρίου,2016

ανάλυση

Στην συγκεκριμένη σκηνή παρακολουθούμε τα δύο από τα τέσσερα Χελωνονισάκια τον Μαικλ και τον Ραφαέλ. Πιο συγκεκριμένα στην συγκεκριμένη σκηνή ο Μάικλ βγάζει έξω τον Ραφαέλ από το εργαστήριο μέσα στον οποίο συγκεντρώθηκαν όλα τα χελωνονισάκια για να βρουν τα κομμάτια του δάσκαλου Σπλίντερ. Συγχρόνως όμως γίνονταν και οι ετοιμασίες του γάμου της Έμπριλ και του Κέισι. Τα χελωνονισάκια προσπαθούν να βοηθήσουν στις ετοιμασίες κάτι που δεν είναι ευχάριστο για όλα τα χελωνονισάκια.

Αναλυτικότερα στην συγκεκριμένη σκηνή ο Ραφαέλ εκφράζει την ευγνωμοσύνη του στο Μάικλ (σειρά 1) που τον έβγαλε από το εργαστήριο. Επιπλέον εκφράζει την δυσαρέσκεια του για την συμμετοχή του στις ετοιμασίες του γάμου και δηλώνει έντονη άγνοια για ο,τι αφορά το γάμο το οποίο φαίνεται και από το παράδειγμα που δίνει στην σειρά 3 (εγώ δεν ξεχωρίσω την ανθοδέσμη από το κουνουπίδι) και τονίζει πως του αρέσει η δράση. Ο Μάικλ τον φέρνει σε ένα ανοιχτό μέρος με πολύ κόσμο τότε ο Ραφαέλ δείχνει τον ενθουσιασμό του με την χρήση επιφωνήματος στην σειρά 5 (ωω ναι) και νιώθει ευχαρίστηση που πλέον θα ασχοληθεί με κακούς και θα χρειαστεί να παλέψει με αυτούς. Όμως τα πράγματα δεν είναι έτσι όπως τα φαντάζεται αφού δεν είναι κακοί που πρέπει να πολεμήσει αλλά είναι απλοί πολίτες που ήρθαν να δουν το φεστιβάλ κόμικς. Τότε ο Ραφαέλ δείχνει έντονα τη δυσαρέσκεια και την απογοήτευση του με επιφώνημα αποδοκιμασίας στην σειρά 7 (ωω χάλια). Ο Μάικλ προσπαθεί να του φτιάξει την διάθεση του πληροφορώντας τον Ραφαέλ πως θα συμμετάσχει και αυτός στο φεστιβάλ ως βοηθός του και του παρουσιάζει την στολή και τις μπότες που θα φορέσει όμως αυτό δεν καταφέρνει να αλλάξει την γνώμη του Ραφαέλ.

Ο Μάικλ από την άλλη συμφωνεί με τον Ραφαέλ και συμπληρώνει πως δεν χρειάζονται για να βρουν τον δάσκαλο Σπλίντερ και του απευθύνεται χρησιμοποιώντας τη μη πρότυπη γλώσσα στην σειρά 2 (παραδέξου το φίλε). Επιπλέον φανερώνει στον Ραφαέλ πως θα ασχοληθούν με περιπετειώδης καταστάσεις όμως τα πράγματα δεν είναι έτσι όπως τα φαντάστηκε ο Ραφαέλ. Ο Μάικλ παρουσιάζει -χρησιμοποιώντας και πάλι την μη πρότυπη γλώσσα - μια διαφορετική περιπέτεια από αυτή που περίμενε ο Ραφαέλ.

Ο Μάικλ παρουσιάζει στον Ραφαέλ ένα φεστιβάλ κόμικς με σούπερ ήρωες και επιστημονική φαντασία.

Από τα παραπάνω συμπεραίνουμε ότι και τα δύο χελωνονισάκια υιοθετούν το αρσενικό ομιλακό ύφος. Πιο συγκεκριμένα ο Ραφαέλ υιοθετεί το αρσενικό ομιλιακό ύφος γιατί χρησιμοποιεί τη μη πρότυπη γλώσσα (σειρές 5,7). Επιπλέον εκδηλώνει τα θετικά του συναισθήματα με έντονα επιφωνήματα, με τον ίδιο τρόπο όπως εκφράζει και τα αρνητικά του συναισθήματα. Επίσης δείχνει ότι του αρέσει να ασχολείται με περιπέτειες και όχι με γάμους όπως φανερώνει ο ίδιος στην σειρά 2. Ο Μάικλ στην αρχή δείχνει πως έχει τις ίδιες προθέσεις με τον Ραφαέλ και αναζητά και αυτός έντονη δράση και πάλι με κακούς, χρησιμοποιεί τη μη πρότυπη γλώσσα το οποίο είναι στοιχείο του αρσενικού τρόπου ομιλίας. Όμως τελικά ο Μάικλ έχει άλλη άποψη για την περιπέτεια, προτίμησε το φεστιβάλ κόμικς και όχι πάλι με κακούς. Άρα ο Μάικλ ανήκει σε μια έμφυλη κατηγορία πιο προοδευτική γιατί αναζητά με άλλον τρόπο την περιπέτεια και την δράση, προτιμάει να διασκεδάσει με ένα τρόπο πιο ειρηνικό.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην εργασία εξετάσαμε τις κοινωνιογλωσσικές έμφυλες αναπαραστάσεις σε κείμενα μαζικής κουλτούρας που απευθύνονται στα παιδιά. Πραγματοποιήσαμε ποιοτική ανάλυση εννιά συνολικά σκηνών από παιδικά κινούμενα σχέδια, τρεις σκηνές από την παιδική σειρά Dreamhouse που απευθύνεται κυρίως σε κορίτσια, τρεις από την σειρά χελωνονισάκια που απευθύνεται κυρίως σε αγόρια και άλλες τρεις από την σειρά στρουμφάκια που απευθύνεται και στα δύο φύλα. Και στις τρεις σειρές πρωταγωνιστούν ανθρωπόμορφες φιγούρες. Στο Dreamhouse οι πρωταγωνιστές είναι κούκλες, οι συνηθισμένες πλαστικές κούκλες που χρησιμοποιούν συνήθως τα κορίτσια στο παιχνίδι

τους. Πιο συγκεκριμένα οι πρωταγωνιστές της σειράς είναι το γνωστό ζευγάρι στα παιχνίδια των κοριτσιών η Μπάρμπι και ο Κεν. Στα χελωνοιτσάκια πρωταγωνιστούν τέσσερις μεταλλαγμένες χελώνες με ανθρωπόμορφα χαρακτηριστικά. Η τελευταία σειρά είναι τα στρουμφάκια τα γνωστά σε όλους μπλε πλάσματα με ανθρώπινη συμπεριφορά.

Από την παιδική σειρά Dreamhoise αναλύσαμε τρεις σκηνές. Στην πρώτη σκηνή η Μπάρμπι λαμβάνει τα δώρα από τις φίλες της και από τον σύντροφό της για τα γενέθλια της. Στην δεύτερη σκηνή ο Κεν βοηθάει την Μπάρμπι με τα ψώνια της, ουσιαστικά η σκηνή επικεντρώνεται στον ανταγωνισμό του Ράιαν του φίλου της Μπάρμπι με τον Κεν τον σύντροφο της Μπάρμπι. Και η τρίτη σκηνή είναι από το επεισόδιο το άνδρο του Κεν στο οποίο ο Κέν προσπαθεί να μεταμορφώσει ένα δοκιμαστήριο από την Μπουτίκ της Μπάρμπι σε χώρο που θα μπορούν να διασκεδάζουν οι άνδρες όσο περιμένουν τα κορίτσια τους να ψωνίσουν στην Μπουτίκ. Συνολικά η Μπάρμπι αρχικά προσπαθεί να δημιουργήσει μια πιο προοδευτική γυναικεία ταυτότητα καθώς είναι μια νεαρή κοπέλα που κατοικεί μόνη της και όχι με τον Κεν και έχει την ευθύνη για της μικρότερες αδερφές της οι οποίες ζουν μαζί με την Μπάρμπι. Όμως τελικά αναπαράγει την ταυτότητα της παραδοσιακής γυναίκας καθώς στην πρώτη σκηνή η Μπάρμπι παρουσιάζεται σαν μια γυναίκα που περιμένει με ανυπομονησία τα δώρα από τις φίλες της και τον σύντροφο της. Επιπλέον προσπαθεί να είναι αρκετά ευγενική με τις φίλες της και η ικανοποίηση της Μπάρμπι έρχεται με το δώρο του Κέν το οποίο ήταν ένα αστραφτερό βραχιόλι, επιπλέον σε όλο το επεισόδιο υπάρχει μυστήριο με την πραγματική ηλικία της Μπάρμπι. Στην τελευταία σκηνή ο Κέν φτιάχνει ένα χώρο μόνο για άνδρες και η Μπάρμπι χαίρεται και επιβραβεύει τον Κεν άρα αποδέχεται πως ένας τέτοιος χώρος είναι αποκλειστικά για αγόρια. Όλα τα παραπάνω καταλήγουν πως η Μπάρμπι συνολικά υιοθετεί το ρόλο της παραδοσιακής γυναίκας. Ίσως όχι την κλασσική παραδοσιακή γυναίκα που ασχολείται κυρίως με τα οικιακά και την φροντίδα της οικογένειας- μην ξεχνάμε πως πρόκειται για μια σειρά που προβλήθηκε πρώτη φορά μετά το 2010 - αλλά αναπαράγει τα παραδοσιακά έμφυλα στερεότυπα αφού παρουσιάζεται ως αντικείμενο πόθου, ασχολείται με γυναικείο επάγγελμα και ενθουσιάζεται με τα πολύτιμα αντικείμενα. Επιπλέον ο ρόλος της διαφαίνεται και από της επικοινωνιακές στρατηγικές που χρησιμοποιεί οι οποίες συνάδουν με τον θηλυκό τρόπο ομιλίας που είδαμε αναλυτικά πιο πάνω. Αντίθετα ο Κεν παρουσιάζεται ως ο

ιδανικός σύντροφός που είναι ανταγωνιστικός απέναντι στους άλλους άνδρες και του αρέσει να βοηθάει και να βγάζει την Μπάρμπι από δύσκολες καταστάσεις ώστε να φαίνεται στα μάτια της ως ήρωας.

Η επόμενη παιδική σειρά που επιλέχθηκε ήταν τα στρουμφακία. Στην πρώτη σκηνή παρακολουθούμε τα στρουμφάκια να προσπαθούν να μοιραστούν μια πατάτα που είναι η μόνη που απέμεινε από αυτές που βρήκε ο Μουσουδής. Αυτό είναι η αφορμή για να μαλώσουν τα στρουμφάκια μεταξύ τους. Στις επόμενες σκηνές επικεντρώνονται στην Στρουμφίτα. Στην δεύτερη σκηνή παρουσιάζεται σαν αντικείμενο πόθου για όλα τα στρουμφάκια ακόμα και του Μπαμπαστρούφ και στην τελευταία σκηνή τα στρουμφάκια ενθουσιάζονται για την νέα εμφάνιση της Στρουμφίτας και ανταγωνίζονται και πάλι μεταξύ τους για ποίος θα την γοητεύσει. Συνολικά μέσα από αυτές τις σκηνές η Στρουμφίτα παρουσιάζεται ως παραδοσιακή γυναίκα η οποία αντιμετωπίζεται ως αντικείμενο πόθου από όλα τα στρουμφάκια ακόμα και από τον Μπαμπαστρούφ που είναι ο μεγαλύτερος και ο σοβαρότερος του χωριού. Επιπλέον όταν η Στρουμφίτα μεταμορφώνεται με τα μαγικά του Μπαμπαστρούφ σε μια ξανθιά και όμορφη Στρουμφίτα τα στρουμφάκια προσπαθούν να την κατακτήσουν σε αντίθεση με πριν. Επιπλέον όταν ο Μπαμπαστρούφ προσπαθεί να απομακρύνει την Στρουμφίτα βρίσκει την δικαιολογία ότι πρέπει να φρεσκαριστεί. Όλα αυτά λοιπόν αναδεικνύουν την παραδοσιακή έμφυλη ταυτότητα, δηλαδή μια γυναίκα με ευγένεια, παθητικότητα που ασχολείται κυρίως με την προσωπική της φροντίδα και δέχεται κατευθύνθηκες οδηγίες από τον Μπαμπαστρούφ. Από την άλλη τα υπόλοιπα στρουμφάκια στις συγκεκριμένες σκηνές εκδηλώνουν μια πιο ανδρική συμπεριφορά αφού ανταγωνίζονται συνεχώς μεταξύ τους και οι επικοινωνιακές στρατηγικές που χρησιμοποιούν συνάδουν με τον ανδρικό τρόπο ομιλίας (διακοπή του ομιλητή, χρήση τολμηρής και μη πρότυπης γλώσσας, ανταγωνισμός). Επιπλέον αντιδρούν στις αποφάσεις του Μπαμπαστρούφ και δεν δέχονται την κυριαρχία άλλων προσώπων.

Τέλος στην τελευταία παιδική σειρά τα χελωνιτσάκια την οποία παρακολουθούν κυρίως τα αγόρια μέσα από την επικοινωνία τους διαφαίνεται ο ανταγωνισμός μεταξύ τους και η αμφισβήτηση για την ικανότητα των άλλων. Ειδικότερα στην συγκεκριμένη σειρά κυριαρχεί η βία, μέσα από μάχες με κακούς και μερικές φορές ακόμα και μεταξύ των αδελφών. Οι σκηνές που επιλέχθηκαν εστιάζουν κυρίως στον

ανταγωνισμό μεταξύ των αδελφών , σε όλες σχεδόν τις σκηνές δεν παρουσιάζεται καμία γυναικεία μορφή εκτός από την δεύτερη σκηνή που εμφανίζεται η μάγισσα. Τα χελωνισάκια συνολικά εμφανίζονται ως ανδρικές φιγούρες που ψάχνουν δράση, και δεν διστάζουν να ανταγωνίζονται και μεταξύ τους. Επιπλέον χρησιμοποιούν κυρίως τις ανδρικές επικοινωνιακές στρατηγικές. Ωστόσο παρατηρούμε στην συγκεκριμένη παιδική σειρά τον Μάικλ να χρησιμοποιεί και στοιχεία από τον θηλυκό τρόπο ομιλίας καθώς χρησιμοποιεί και την πρότυπη γλώσσα και στοιχεία ευγένειας όταν απευθύνεται στον οδηγό της βάρκας και στη μάγισσα.

Συμπεραίνουμε λοιπόν μέσα από την έρευνα μας πως οι παιδικές σειρές και τα κινούμενα σχέδια αναπαράγουν και διαιωνίζουν τα παραδοσιακά έμφυλα στερεότυπα. Όμως και πάλι αναδεικνύεται ο σύνθετος τρόπος κοινωνιογλωσσικής κατασκευής των έμφυλων ταυτοτήτων καθώς το αρσενικό και θηλυκό ομιλακό ύφος είναι συμβολικές κατηγορίες από τα οποία αντλούν οι μυθοπλαστικοί χαρακτήρες των παιδικών σειρών. Παρατηρούμε στα χελωνονισάκια παρά την κυριαρχία του αρσενικού τρόπου ομιλίας να αντλούν στοιχεία από τον θηλυκό τρόπο ομιλίας όπως για παράδειγμα ο Μάικλ που αναφέραμε πιο πάνω αλλά και το αντίστροφο όπως για παράδειγμα η Ρακέλ από το Dreamhouse όταν ανταγωνίζεται τις φίλες της.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

Αρχάκης, Α.& Κονδύλη, Μ. (2011). *Εισαγωγή σε ζητήματα κοινωνιογλωσσολογίας*. Αθήνα: νήσος.

Δουλκέρη, Τ. (1994). *Παιδικά Μέσα Επικοινωνίας και σεξισμός*. Θεσσαλονίκη: Παπαζήση.

Δουλκέρη, Τ. (2004). *Η εικόνα του παιδιού στην ελληνική τηλεόραση και τον ελληνικό τύπο*. Αθήνα: Gutenberg.

Κεραμύδα, Μ. (2010). *Κουζινικά για κορίτσια, σούπερ ήρωες για αγόρια*. Θεσσαλονίκη: university studio press.

Μακρή-Τσιλιπάκου, Μ. (2004). "η γυναικεία" γλώσσα και η γλώσσα των γυναικών, το φύλο τόπο συνάντησης διάφορων επιστήμων : Ένας πρώτος ελληνικός απολογισμός Μεταπτυχιακό πρόγραμμα σπουδών " Γυναίκες και Φύλα" 11-12 Οκτωμβρίου 2003. Μυτιλήνη

Παυλίδου, Θ. (2006). *γλώσσα, γένος, φύλο*. Θεσσαλονίκη: ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΙΔΡΥΜΑ ΜΑΝΩΛΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ).

Στάμου, Α & Μαρωνίτη, Κ. (2014). Κοινωνιογλωσσικές αναπαραστάσεις του φύλου σε κείμενα μαζικής κουλτούρας για παιδιά: η περίπτωση των Κινούμενων Σχεδίων, 11th International Conference on Greek linguistics 23-29 Σεπτεμβρίου 2013, (σσ. 1028-1039). Ρόδος

Στάμου, Α.& Δημοπούλου, Α. (2015). Κοινωνιογλωσσικές αναπαραστάσεις της κατασκευής του φύλου στο τηλεοπτικό λόγο: Η περίπτωση της σειράς εργαζόμενη γυναίκα., Περιοδικό Γλωσσολογία, τεύχος 23 (σσ. 22-44) Ανακτήθηκε 3 Μαΐου, 2015, από <http://glossologia.phil.uoa.gr/sites/default/files/3.Stamou&Dimopoulou.pdf>

Τσοκαλίδου, Π. (1996). *γλώσσα και φύλο*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνίδων επιστημόνων ανακτήθηκε 4 Μαΐου, 2016, από http://www.pi.ac.cy/pi/files/epimorfosi/isotita_fylou/dimgymn/arxeia/filoglosa/Biblia/Tsakalido uP_to_fylo_tis_glosas.pdf

Τσολακίδου. (1999). *ΠΥΛΗ*. Ανάκτηση Φεβρουάριος 5, 2016, από 1999. Η χρήση της γλώσσας και τα δύο φύλα: Ομιλία στο πλαίσιο του προγράμματος "Αφιέρωμα στις σχέσεις των δύο φύλων". Επιτροπή Κοινωνικής Πολιτιστικής Δραστηριότητας Βιολογικού, Α.Π.Θ.: http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/guide/thema_b8/05.html

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ. (χ.χ). Ανάκτηση 23 Δεκεμβρίου, 2015, από http://laventer.blogspot.gr/2009/02/blog-post_21.htm

Giddens, A. (2002). *Κοινωνιολογία*. Αθήνα: GUTENBERG.